

IZHAJA OB PONEDELJKIH
SREDAH IN SOBOTAH - TELEFONI: UREDNIŠTVO 24-75,
TAJNIŠTVO IN UPRAVA 21-90
- TEKOCI RACUN PRI KOMUNALNI BANKI V KRANJU
17-70-1-135 - LETNA NAROCNINA 900 DIN, MESECNA 75 DIN,
POSAMEZNA STEV. 10 DIN

LETNO XIV

KRANJ, SOBOTA, 29. JULIJ 1961

ST. 84 IZHAJA OD OKTOBARA 1947

KOT TEDNIK - OD 1. JANUARJA 1956 KOT POLTEDNIK - OD 1. JANUARJA 1960 TRIKRAT TEDENSKO - IZDAJA CP «GORENJSKI TISK» V KRANJU - UREJUJE UREDNIŠKI ODBOR - GLAVNI UREDNIK: SLAVKO BEZNICK

GLAS

GLASILLO SOCIALISTICNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA ZA GORENJSKO

V Radovljici so ob občinskem prazniku odkrili

spomenik herojem naše revolucije

Spomenik je odkril narodni heroj Anton Dežman-Tonček

Radovljica, 28. julija - Že od 23. julija dalje so v Radovljici na sprednu različne prireditve v počastitev 28. julija - občinskega praznika Radovljicanov. Svoj višek so praznovanje dosegla včeraj popoldne, ko so odkrili v Radovljici spomenik vsem padlim s tega področja.

Včerajšnji slavnosti so med številnimi domačini in okoličnimi prisostvovali še predsednik občinskega ljudskega odbora, Franc Jere, sekretar okrajnega odbora Zvezne borcev Kranj, Franc Konobelj-

vankah, na Jelovici in v škojeloških hribih. Narodni heroj Stane Zagor je 17. julija 1941 skliceval Malim Gregorjevecem na Jelovici vojna komiteja Jesenice in Krajan, na katerem je bil sprejet sklep, da se prične z obroženim uporom proti okupatorju na območju Gorenjske. Blejski, Jesenški in bohinjski komunisti pa so se že 20. aprila 1941 zbrali v Wolfovi hiši na Slammnikih in sprejeli sklep o oboroženem uporu. Tovariš Dežman je nadaljeval: »V letu 1942 so v budih bor-

sposoben vojaški voditelj pripravil in osebno vodil vse večje vojaške akcije v tem delu slovenske zemlje. Ob koncu pa je tovarš Dežman še dejal: »Odkrivam spomenik ljudske revolucije v Radovljici, ki bo hkrati tudi najlepši spomin na prvega komandanta gorenjskih partizanov, narodnega heroja Jožeta Gregorčiča, in na njegovih 71 padlih borcev, kateri tudi na vse žrtve, padle v narodnoosvobodilni borbi in v ljudski revoluciji.«

V kratkem kulturnem sporednu sodelovali še dve godbi na plihala, recitirala pa je Miča Fajnova iz Kranja.

M. Z.

Državni sekretar za blagovni promet dr. Marjan Dermastia odpira XI. Gorenjski sej

XI. Gorenjski sejem odprt

NA SEJMU SODELUJE 142 GOSPODARSKIH ORGANIZACIJ — 90 ODSTOTKOV VSEGARAZ STAVLJENEGA BLAGA V NADROBNI PRODAJI

KRANJ, 28. julija — Danes dopoldne, ob 10. uri, je državni sekretar za blagovni promet LRS dr. Marjan Dermastia otvoril XI. Gorenjski sejem. Slovenski otvorniki so prisostvovali številni domačini in gostje, med katerimi smo videli tudi podpredsednika ljudske skupštine LRS Heljija Modica, tajnika LRS doktorja Miba Potočnika, Zvezne obrine zbornice Toneča Fajfarja, predsednika Trgovinske zbornice LRS Viktorja Valiča, predsednika Industrijske zbornice LRS dr. ing. Iva Klemenčiča, sekretarja okrajnega komiteja ZRS Rudolfa Janka, predsednika SZDL OLO Kranj Martina Koširja in še številne družbene in politične predstavnike okraja, zbornice iz kranjske komune.

Uvodno besedo v otvoritveno slovesnosti je imel predsednik upravnega odbora Gorenjskega sejma in podpredsednik ObLO Kranj Ivo Šefic. Med drugim je poudaril:

— Gorenjski sejem prehaja v drugo desetletje svojega obstoja. Lahko rečemo, da je skoraj vsako leto menjal svoj značaj, pač skladno z okoliščinami, v katerih je bil prirejen, zato je bila tudi

pestrost njegovih oblik dokaj široka. Od obrtniške razstave v letu 1951 do današnjega čisto blagovnega sejma, je bila dokaj težnava pot, saj se je bilo potrebno vsako leto prilagajati konkretnim gospodarskim pogojem, pri čemer nas je vedno vodila misel, da mora sejem gospodarsko opraviti svoj obstoj.

— Dovolite mi, drage tovarishe in tovarisi, tako je začel svoj govor državni sekretar za blagovni promet LRS dr. Marjan Dermastia in nadaljeval, »da, preden preprečim trak in tem odprem javnost XI. Gorenjski sejem, spregovorim nekaj besed v takih, za naš družbeni razvoj zelo pomembnih gospodarskih manifestacijah.

Zdanski, zlasti pa letoski sejem je pokazal edino uspešno pot, za takе čeprav lokalne, toda prepotrebne prireditve. Sejem je namreč načel tiste oblike, ki proizvajajo neposredno povezje v potrošnjo z organizacijo neposredne prodaje razstavljenega blaga potrošnikom.

Neposredna prodaja blaga na razstavnem prostoru pa je naj-

boljši komški med proizvajalcem in potrošnikom, brez kakršnega koli posrednika, ki svoj okus vsljuje tako proizvajalc kot potrošnika.

Taki sejmi bi morali postati splešna oblika reševanja tistih vprašanj preskrbe, ki so še vedno odprtia, a to je zodovljitev zahitev potrošnikov v časih, ko se polnoma prirodno sprošča akumulirana kupna moč.

Zgled Gorenjskega sejma bi lahko spodbudil tudi druge komune za organizacijo podobnih prireditiev v za njih najprimernejšem času.«

Za tem je tovarš Dermastia čestital še vsem, ki so sodelovali pri organizaciji sejma, obiskovalcem sejma pa začel potrošniško zadovoljstvo in precezel vrvice in s tem otvoril sejem.

Na letosnjem sejmu sodeluje 142 gospodarskih organizacij z območja celotne Jugoslavije. Od tega jih odpade 53 na kranjski okraj, 61 jih je iz preostalih predelov Gorenjske, 28 gospodarskih organizacij pa iz drugih republik.

B. F.

Brigada jim bo šola za življenje

SKOFJA LOKA — Preteklo sredo, 26. julija dopoldne, je iz Skofje Loke odšla na gradilišče avtomobilsko ceste XVI. gorenjska mladinska delovna brigada »Jožeta Gregorčiča«. Brigada bo naseljena v mladinskom naselju »Budo Tomović« pri Kumanevem in jo sestavlja 110 mladićev in mladičk in Jesenic in iz Skofje Loke.

Zbor brigade je bil že pretekli torek ob 17. uri.

Srečno pot in mnogo uspehov pri delu so brigadi v imenu gorenjske mladine začeli sekretar OK LMS Kranj Nace Jurjan, predsednika občinskih komitejev LMS Skofja Loka in Jesenice Vido Japelj in Janez Čuden. V imenu pokroviteljstva je želje izrekel sekretar Občinskega komiteja Zvezne komunistov v Skofji Luki Milan Osovinčar.

Metod Černetič, komandant brigade, je ob odhodu med drugim dejal, da v brigado ohranjajo pred-

vsem mladi ljudje in da jim bo brigada šola za življenje.

OBRASI IN POJAVI

Z mečkani bankovci

Na kranjski avtobusni postaji iskal po usnjeni torbi in se opravičeval, ker da že nima toliko denarja.

»Morda pa imate vi 180 dinarjev? Poglejte!« je dejal.

Možak je nekaj godnjaj. Znova je pobral po notranjih in zunanjih zepib suknjiča. Izvlekel je petstotak in zraven še en stotak. Sprevidnik je stal zraven in čakal. Zatem je možak še v des-

nem blačnem žepu našel nekaj edinjih let. Ko je prišel sprevodnik z vozniški listki, je le-ta zazlerno brskati po žepih kukenjaka, ki ga je bil obesil k vance in zmečkan stotak, ga skrbno zravnal in dal v torbico.

»Vi imate pa gotovo dobro ženo, če vam nič ne reče, ko tako ravnote z denarjem, je hudo mušno pripomnil sprevodnik, medtem ko je dajal vozne listke.

»Koliko pa je danes ta denar vreden?« je zabrusil možak in se lagodno naslonil na sedež.

Izseljenec je vse to opazoval. Zelo, se je čudil. »Videti je, da ljudem res ne manjka kot včasih, ampak na denar je v Ameriki bolj pazijo, bolj ga spoštujejo,« je dejal.

Bilo mi je kar nerodno in raje sem začel pogovor o vremenu.

-L. C.

Ob odkritju spomenika v Radovljici

Slovenko, narodni heroj Anton Dežman-Tonček in drugi.

Spomenik je odkril narodni heroj Anton Dežman-Tonček in med drugim dejal:

»Ko odkrivamo ob 20. občinske revolucije in 20. občinske obdobje v ilegalu, spomenik revolucije v Radovljici, je prav, da se ob tej priložnosti spomnimo vseh padlih sinov in hčera jugoslovenskih narodov, ki so se žrtvovali za velike ideje naše narodnoosvobodilne borbe. Na poziv Komunistične partije Jugoslavije so se bričeli zbrati ilegalni na Mežakli, Pokljuki, v Bohinju, v Kar-

Jeseničani

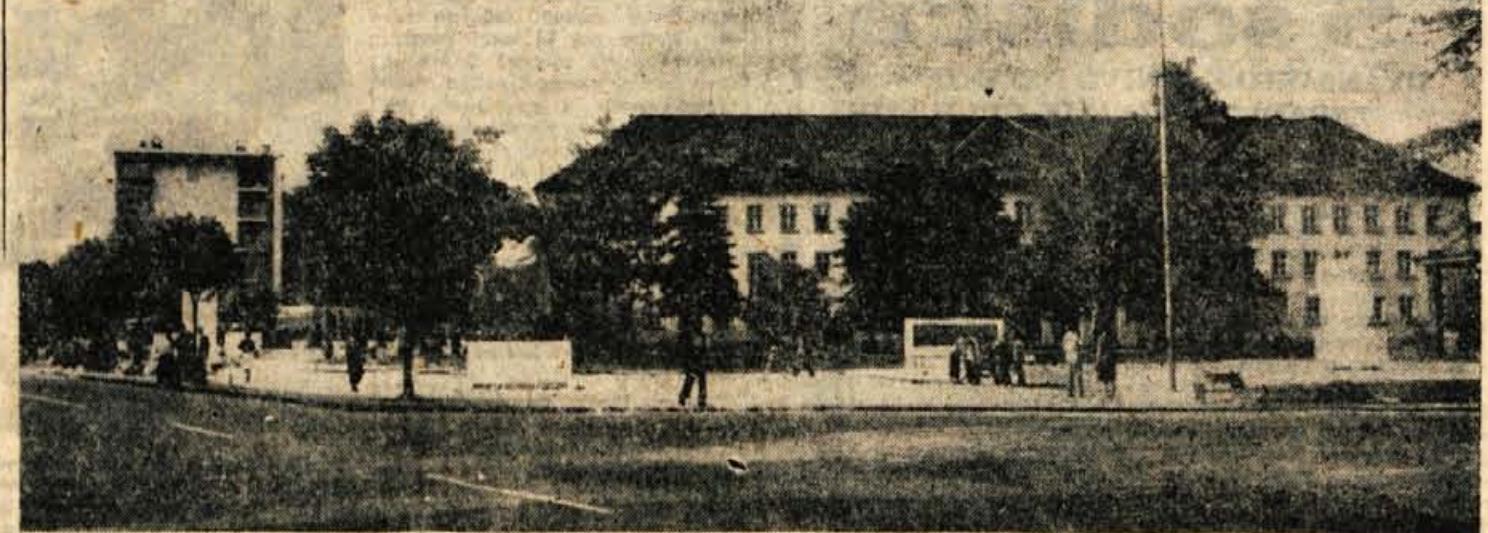
OB NJIHOVEM OBČINSKEM PRAZNIKU

Letos prvega avgusta bo miloč 20 let od tistega poletnega dne, ko so Jeseničani prisluškivali hudemu strelnjanju na Mežakli.

Vedeli so, da se je vnel boj med njihovimi oboroženimi uporniki-partizani in Nemci. Koliko žena je tisto določno trepetalo v strahu za svojega moža, za sina... In res sta tisti dan padla prva dva partizana v boju s sovražnikom, in sicer: Ferdo Keren in Viktor Arzenšek. To je bil prvi spopad organizirane partizanske enote (Jesenički ozirniči Cankarjeva četa) z Nemci. Zato so Jeseničani upravičeno izbrali ta dogodek tudi za simbol vsakoletnega občinskega praznika.

Precjer let po osvoboditvi so Jeseničani odšli, da prepočasi gradijo in urejajo svoj kraj. Ceprav so tamkajšnji žele-

zarji vsako leto dvigali proizvodnjo, povečevali delovno stopilnost in podobno, se v resnicu ni pozorno izven železarne. Toda zadnjega leta je drugače. — Odpri so več novih trgovin, lepo tržnico, preurejen je hotel Pošta, preurejen so ceste, prebivalci v Hrušici in na Poljanah so dobili dobro pitno vodo, otroci imajo veliko lepo šolo. Veliko novih stavb je na Jeseničah. Toda ljudi še najbolj veselijo nove stanovanjske hiše, ki jih zidajo. Na Plavžu, pod Mežaklio in drugod so sezidali velike in lepe hiše. Objubo, ki so jo pred dvema letoma sprejeli občinski organi, da bodo v dveh letih zgradili 300 novih stanovanj, ta objuba bo letos čisto izpolnjena. Ves delovni zalet in uspehi v zadnjih letih zagotavljajo Jeseničanom lepe in srečnejše čase.

Prostor, kjer bodo jutri odkrili spomenik revolucije v Kranju

Kranjska vstaja

Konec julija 1941. so bile opravljene zadnje priprave za vstajo v kranjskem, jeseniškem in tržiškem območju. Določeni so bili vojaški in politični voditelji. V kamniškem območju je vstaja dobila glavni pečat že 27. julija ponoči. Na ostalem območju Gorenjske pa so se začele zbirati partizanske formacije.

Tako so na tem ohnico našla konec julija tudi partizanske enote: Pod Storžičem Tržiška in II. kranjska četa, na Mohori pod Joštom I. kranjska četa imenovana Nartnikova, nad Besnico na Jelovici se je zbral več borcev, ki so se združili v Jelovško četo Ilijse Gregorčiča, nad Poljansko dolino pa je nastala Poljanska četa. Vse te čete so nastale iz skupin ilegalcev, komunistov in aktivistov, ki so v nevarnosti pred aresztiranjimi morali zapustiti domove.

Prav tako je bila tiste dni ustavljena Jeseniška četa z dvemi vodi: na Metakiji in pod Stolom.

Teror je začel

Dne 28. julija 1941. so Nemci uvedli na Gorenjskem strogo policijsko uro. Večak, ki je bil zmanj hišo po 10. uri zvečer (do 4. ure zjutraj) so ga smeli ustrebiti. Dan pozneje – 29. julija – pa je začelo poslovati še Posebno sodišče za sojenje komunistom na Gorenjskem. Od tega dne naprej je pred tem sodiščem bilo veliko

zadrževanja in kazni.

Ob razobešenih zastavah

Kranj, Jesenice, Radovljica, Kamnik... Povsed te dni razobešajo zastave in se pripravljajo na občinske praznike. Hkrati ob tem času praznujejo svoje krajne praznike tudi prebivalci posameznih vas: Hrušica, Naklo, Kokra itd. Cela vrsta je teh praznikov. To ni slučajno. Skoraj vsi prazniki so posvečeni revoluciji – rojstvu novega srednjega časa. In vedno teh zgodovinskih dogodkov sovražna v zadnje dni julija in začetek avgusta. Takrat – a od tega prav zdaj poteka že 20 let – je upor že dobil svojo obliko v prvih partizanskih enotah in tudi v prvih oboroženih spopadih z okupatorjem.

Toda praznovali smo že. – Od Uže, Ljubljane in Žužemberka do Poljan so se vrstile proslave. Morda ni preveč?

Sami ljudje po vseh teh krajin menijo, da ne. Pomembne in veličastne so bile velike proslave. Vsakdo, ki jih je obiskal, mu ni bilo žal. Toda ob vsem tem pa so ljudje zelo ponosni tudi na zgodovino svojega ožjega kraja. In prav je to. Ponosni so na nekdanje žrtve, na borbe, na tiste velike, da si često črte dni zgodovine svojega kraja, svoje vasi in hkrati na dogodek svoje družine. Vse to je prijeten spomin, ki se posebno ob letošnji 20-letnici revolucije dobiva še poseben pečat. Te misli se vsiljujejo ob razobešenih zastavah, ki jih te dni vidimo v raznih krajih. Vse to obuja spomin na nekdanje čase, opozarja mladino na trpljenje in boj svojih prednikov ter urjuje samozavest ob današnjih skupnih naporih na stehernem delovnem mestu, da bi nam bilo življenje čimlepše, da se ureničijo sanje tistih, ki so padli za to.

K. M.

S sodišča

DVANAJSTO KAZNIVO DEJANJE – SPET ZARADI TATVINE IN GOLJUFIJE

Peter Smrekar iz Kropje je že dvanaestkrat registriran zaradi kaznivih dejanj, največkrat zaradi pohlepa po tujem premoženju. Kazni, ki jih je moral »odsedeti«, pa ga še vedno niso spomenovale. Pred kratkim je moral dajati spred odgovor za kazniva dejanja tatvine in goljufije pred Okrožnim sodiščem v Kranju. V Lencah je namreč izmaknil dve ženski kolesi v skupni vrednosti 62.000 dinarjev, izrabil pa je tudi zaupljivo domaćina Janeza Stalca in ga ogoljufal za 20.000 dinarjev. Z vabiljivo obljubo, da bo nabavil zanim v tektinilni tovarni v Zapužah, kjer je bil takrat še v službi kot kurjan, tektinilno blago po-

znameno znaščih cenah, je izvabil od Stalca omenjeni denar in ga takoj zaprl. Dobar del tega denarja je pustil v gostilnah.

Obe tatvini je Smrekar pred sodiščem priznal. Sicer mu je spričo neovrgljivih dokazov kaže drugega ni kazalo. Z njim je moral deliti zatočno klop tudi Rajhard Rudolf iz Radovljice, ki je kupil od njega eno od ukrašenih koles, čeprav je vedel, da sta kolesi ukradeni. Goljufija na skodo Stalca pa Smrekar ni hotel priznati. Denarja ni mogel več vriniti, ker ga je porabil za svoje potrebe.

Sodišče seveda takemu zagovoru ni hotelo verjeti, saj je obdobje

Ljudje in dogodki

PUSKE VEČ NE POKAJO

Sopki rož na letališču, ki so bili namenjeni »svetovnemu potniku« Dagu Hammarskjöldu niso mogli zakriti videza, da je položaj v Bizeri hudo zamotan. Severnjaška prevladnost in hladnokrvnost, s katero razpolaga »svetovni diplomat, dobre volje« ni veliko pripomogla, da bi spor okrog Bizerje spravili v bolj mirne vode, kjer so državnikti ne bi več merili krvnega pritiska s svinčenimi zrini in pokojem nedolžnega arabskega prebivalstva. Pariz kaže za pobudo generalnega sekretarija gluhu ušesa. Se več, očita mu, da je postal glasnik, ki razlagata gledišča tunizijske vlade. Trditva ocena prizadovanj Združenih narodov pa je strupeno činjena in enkrat dokazuje, da stariins francoska kolonialistična politika vedno računa s smodnikom in da v vojaški sili niso resitve. Medtem, ko si tunizijski državniki in generalni sekretar Dag Hammarskjöld prizadavajo, da bi našli rešitev iz krilistega položaja v Bizeri pošilja De Gaulle svojemu vojaškemu povelištvu žestitek, v katerem Izraja zadovoljstvo nad »odločnostjo in hladnokrvnostjo« admirała Am-

mana v izpolnjevanju njegove misijske. Kakšna neki bi bila ta misijska? Nemara je posilalo ubijanje nedolžnih prebivalcev in golozokih meščanov Bizerje sestavnih del francoske vojaške strategije, ki prima generalom in admiralom francoske vojske odlikovanja in trofeje junata?

Prvi dan francoskega napada na Tunizijo je bilo še ugibanje tem, če je to samovoljne poti za eksremeističnih vojaških krovov, brez privolitve de Gaulle, ali ne. Vesti, ki jih je posredovala »Union Africaine de Presse«, ki lo moja za resno in severnoafriških zadevah dobro obveščeno agencijo, pa so se ta ugibanja razblinila. Po navezenih omemnjene agencije je načrt za francoski iznad priravil francoski generalstab že veliko prej, odobril pa ga je proti našvetom civilnih oblasti, general de Gaulle.

Operacija je označena – po podatkih omemnjene agencije – pod označbo »Plug« in ima dve etapi. »Mail plug« obsegajo operacije za zavzetje Bizerje in najbližje občine. »Main plug« pa predvideva operacije za primer, če bi FLN posiljal tunizijski vladi prostovoljce; tedaj bi

francoske čete s hitrim pridržanjem umetile oporišča alžirske svojih čet s sedanjih položajev osvobodilne vojske na tunizijskem ozemlju, kar naj bi služilo polnomu znani nameni Tuniziji. Francijski kot najmočnejši adut v Bizeri prihajajo sporočila, da se francoski padaci v mestu utrijevajo in čedljaje bolj široko svojo okupacijo, da bi si zagotovili določene prednosti v obrambni razporeditvi.

Tunizijci so iz Bizerje evakuirali velik del civilnega prebivalstva, zlasti prostovoljce brez orožja, ki so ovirali obrambno razporeditev tunizijske vojske, nacionalne garde in odrede komandosov. Tunizijski obrambni položaji so sedaj neprimereno boljše urejeni. V Tunisu govorijo, da bo v primeru napada mesto zelo dobro branjeno.

Sprščo teh dejstev je Dag Hammarskjöld odletel proti Manhattanu skrajno zaskrbljen. Izjavil je začenjene nad tem, da Francija ne more umakniti svojih vojaških enot na izhodišče položaje v Bizeri. Cincinči odgovor francoskega zunanjega ministra Couve de Murville, če da bi Hammarskjöld obiskal Pariz in skušal izglašati spor začrtan francoskega oporišča v Bizeri.

Predstavnik francoskega zunanjega ministra je pohitej izjavil,

TE DNI PO SUETU

ITALIJANSKI OBISK V MOSKVI – Po uradnem sporočilu bosta predsednik italijanske vlade Fanfani in zunanjji minister Segni od 2. do 5. avgusta uradno obiskala Sovjetsko zvezo. Obisk bo kratic in kakor poudarjajo, bo v celoti posvečen političnem razgovorom. Predmet razgovorov bo predvsem mednarodna napetost v zvezi z berlinsko krizo.

TRIJE BRITANSKI VOJAKI UJETI V IRAKU – Iraški vojaški oblasti so ujele tri britanski vojake, ki so prišli iz Kuwaита na iraško ozemlje. Vojaki so zatrjevali, da so zašli. Ujeti vojaki so tankisti in bodo postavljeni pred sodišče.

NOVI IZDATKI ZA OBOROZITEV – Zahodnonemško finančno ministrstvo je sestavilo osnutek proračuna za leto 1962. Obvezni vladni krogci so sporočili, da se bodo stroški za obrambo povečali za dobre dve milijardi mark. Obrambno ministrstvo bo dobilo skupaj 13 milijard mark. Največ sredstev bodo potrabil za nakup novih tankov, letal in ladji.

BERLINSKI SPOR PRED OZN – Ameriški zunanjji minister Dean Rusk je napovedal možnost, da bi berlinski spor predložili OZN. V televizijski oddaji je zunanjji minister napovedal to možnost kot eno izmed alternativ, če pogajanja s Sovjetsko zvezo ne bodo pripeljala do ublažitve berlinske krize.

KENNEDYJEV GOVOR – Predsednik ZDA je po televiziji govoril Američanom. Objavil je vrsto ukrepov, ki jih nameravajo ZDA uveljaviti zdaj in v bližnji prihodnosti za obrambo zahodnih pozicij v Berlinu in v drugih delih sveta. Kennedy je izjavil: »Ceprav smo pripravljeni braniti naše interese, bomo tudi pripravljeni iskat mir, pripravljeni bomo na mirne razgovore na uradnih in neuradnih sestankih. Ne želimo, da bi vojaški motivi prevladovali nad mišljencem, bodisi Vzhoda ali Zahoda.«

Kennedy je napovedal povečanje vojaških izdatkov, ki bodo znašali 3247 milijonov dolarjev za vojaške namene in 1,8 milijarde za atomsko oborožitev.

ODMEVI NA KENNEDYJEV GOVOR – V prvem komentarju je britansko zunanje ministrstvo izrazilo mnenje, da morajo zahodni zavezniški jasno pokazati Sovjetski zvezri, da bo vsak enostranski ukrep povzročil »hudo nevarnost«. Velika Britanija se je pripravljena pogajati s Sovjetsko zvezo s pogojem, da bodo tudi pogajanja na »pametni osnovi«. Vladni krogci in Bonnu povdajajo »pripravljenost ZDA, da kljubujejo berlinski krizi z vsemi razpoložljivimi sredstvi – političnimi in vojaškimi«.

Moskovski komentatorji so govor Kennedyja označili kot »rožljanje z orožjem«. Prav tako vidijo v govoru ameriškega predsednika rešitev, da bi »s povečanjem izdatkov za vojsko pomagali, da se gospodarstvo ZDA reši nazadovanju in da se odkrižajo brezposelnosti, ki preti«.

KOMISIJA OZN NE SME V ANGOLO – Portugalska vlada je ponovno odklonila, da bi izdala dovoljenje posebni komisiji OZN za obisk v koloniji Angoli, kjer bi se lahko seznanila s položajem.

DEMONSTRACIJE V JUŽNI RODEZLIJI – Policijske oblasti so s sočnimi bombami razgnale veliko mnogočico Afričanov, ki so protestirali proti referendumu o novi ustavi Rodezije. Osnutek nove ustave je izdelala vladina stranka. Ustava zagotavlja pravice samo priseljenim belim ljudem, medtem ko bodo afriški prebivalci ostali v neenakopravnem položaju.

Hrdinka stavi te dni svoj krajinski praznik in zato se še bolj živo spominja tistega dne pred devetnajstimi leti, ko so nacistični okupatorji ustrelili na Belem polju nad Jesenicami 44 tlicev. – V spomin na ta zlostni dogodek, in v okviru prostav krajnevnega praznika in 20-letnice ljudske revolucije, so v četrtek popoldan Hruščani in okoliščini obiskali svoje padle tovarištva, ki so pokopani na dvojčku-hegajskih zaporev – Na stiki: med žalno komemoracijo na grobišču

V SLEPI ULICI

Na Bledu turistično mrtvilo — Kljub visokim cenam več domačih kot tujih gostov — Pomanjkljiva propaganda — Prireditve in zabavišča neobiskana

Bled je bil letos pravočasno pripravljen: novi lokal, urejene ceste, nasadi, sprehajališča in še marsikaj. Kljub temu pa bodo morda šele zadnje dni julija zmogljivosti hotelov zasedene, sicer pa je bil kljub poletni sezoni Bled prazen! Velik naval gostov v prejšnjih letih je Blejsčane lepo uspaval. Tamkajšnji turistični delaveci so morda na tihem računalni, da turistični Bled ne potrebuje nobene propagande več in da bo objekt »zagotovljen«, če bodo cene penzionov povisili za 50% v primerjavi z lanskim letom. In prav zaradi takšne lahkomiselnosti so se na Bledu sredi sezone znali v slepi ulici. Vsele cene in turistično zatišje ali pa sredji sezone zniževati cene in s tem »pljuvati v lastno skledo« z ozirom na višoke cene, ki so prav gotovo odibili precejšnji dolgi gostov iz vseh krajev Evrope. To pa še tudi bolj, ker so bile cene penzionov, taksi in raznih uslug v inozemstvu znane šele marca in so se razne potovalne agencije med turisti bolj zavzale za tiste dežele, ki so imale vse že lani pripravljeno za letošnjo sezono.

Obisk gostov na Bledu je letos v prvem polletju enak lanskemu

in če pomeni stagnacija nazadovanje, potem brez premisleka lahko zapisemo, da bo leto 1961 pomenilo za blejski turizem neuspeh. Izjema je edino hotel Jelovica, ki je povečal število nočnin v primerjavi z lanskim prvim polletjem od 10.542 na 21.534 nočnin letos! Hkrati s tem pa je isti kollektiv tudi za dvaletar povečal celotni promet (lani 25.332.000, letos pa 50.858.000 dinarjev). Skupno število vseh nočnin v hotelih, campingu ali privatnih sobah na Bledu pa znaša za prvo polletje 82.634, od tega 57.697 domačih gostov (lani 77.602 — porast gre na račun hotela Jelovica), celotni promet pa se je povečal od 122.375.000 din na 173.624.000 din. Porast v prometu gre na račun spletnega zvišanja cen, pri čemer pa je zanimivo, da je le Jelovica dosegla enak edostek povisjanja prometa in nočnin. Te številke jasno pokazujejo, da so edini vzrok slabega objekta na Bledu posamezni delovni kolektivi, ki si ne znajo zagotoviti gostov — z visokimi cenami si jih prav gotovo tudi v prihodnje ne bodo — in so neplaščni ali pa morda sploh nezainteresirani za večji promet. Dokaz za to je Jelovica v obratnem

smislu, ki je lahko promet podvaja, medtem ko je bil Grand hotel »Toplice« vse do marca prazen in je tudi potem imel le maloštevilne goste. Hotel Jelovica je imel res največ prometa na račun raznih seminarjev in drugih podobnih prireditiv, ki imajo le delen turistični značaj, promet je promet in izdajljivost je iznajdljivost. Vsekakor pa bo treba v prihodnje še večje zavzetosti za prodajo, če se lahko tako izražamo, tudi v turističnem smislu, saj imajo danes že nekatere gospodarske organizacije probleme s trgom za živiljenjsko pomembnejše izdelke, kot pa je turizem, in z njim v zvezi letni oddih.

Bled pa letos ni edini niti na Gorenjskem niti v vsej Jugoslaviji, ki se mu slabo obeta. Vsekakor je tega kriva celotna politika v turizmu, ki je grajena predvsem na tujih turistih, zanemarja pa domače, ki bi prav gotovo zagotovili večji promet kot je, seveda že bi bili naši gostinci zmernejši pri navajanju cen in bi že uvideli, da so že prešli zgornjo mejo, ki jo kljub nenehnemu večjanju dovoljuje naš standard. Prav zaradi tega bi bilo treba celoten naš sistem v turizmu povsem spremeniti, sicer bomo doživljali neuspehe tudi v prihodnji.

Do takšnega zaključka so v sredo, 26. julija, prišli tudi člani Mestnega odbora Bled, ki so okvirno razpravljali o cenah za prihodnje leto (1962). Predlagali so, da naj bi cene penzionom in drugim uslugam ostale enake kot so letos, kar pomeni precejšnje znižanje z ozirom na to, da je dijarska vrednost dolarja poskočila od 600 na 750 dinarjev. To pa pomeni, da bo naš domači turist tudi v prihodnje ostal na istem, kot je že sedaj, in da slepe ulice se ne bo konča. S cenami, ki jih imamo, ne moremo več konkurišati Italijancem in Avstrijeom, saj smo pri nas postali dražji, čeprav so razne majhne turistične usluge v obhodu sosednjih deželah precej pred našimi. Se manj pa si lahko s takšnimi astronomskimi cenami zagotovimo promet med domačimi turisti in izletniki. Prav zaradi tega bi morali v prihodnje najprej misliti na domače turiste, potem šele tujce, za katere vemo, vsej takšne so letošnje izkušnje na Bledu, da z njimi ni računati na večji promet. Razne kvalitetne prireditve so letos na Bledu neobiskane. Se več: celo zabavni prostori so brez tujcev, ki so Bled prej spremnili v okrevališče kot na nekdaj priznano živahno turistično središče. Na blejskih plesiščih so v večini domačini — Blejsčani — in okoličani, kar spet potrjuje prejnjio misel, da moramo naš turizem graditi na naših turistih.

B. Fajon

Pred zadnjo vojno, ko je imel Kranj približno sedem tisoč prebivalcev, je bilo tu 13 privatnih pekova; danes pa, ko šteje Kranj nad 20 tisoč prebivalcev, pa je le eno pekarsko podjetje z osmimi obrati. Ze samo iz teh štirih številki lahko povznamo, da je prek našega prebivalstva s kruhom v Kranju nezadovoljiva in da proizvodnja tega podjetja znatno začeta za potrebe.

Povprečna dnevna potrošnja vseh potreb.

Ob občinskem prazniku občine Kamnik

DOVOLJ KRUHA

Za občinski praznik bo Kranj dobil tudi novo pekarno. S tem bo zabeležena nova zmaga na področju rasti družbenega standarda in izpolnjena bo ena izmed pomembnih nalog vsake komune — skrbeti za zadovoljivo preskrbu s kruhom. Preskrba s kruhom je še posebno pereča v mestih in industrijskih sredinah, kjer je prebivalstvo prvenstveno vezano le na zmogljivosti pekarn. Le, kjer te ne krijejo potreb, gospodinje pečejo kruh doma.

Pred zadnjo vojno, ko je imel Kranj približno sedem tisoč prebivalcev, je bilo tu 13 privatnih pekova; danes pa, ko šteje Kranj nad 20 tisoč prebivalcev, pa je le eno pekarsko podjetje z osmimi obrati. Ze samo iz teh štirih številki lahko povznamo, da je prek našega prebivalstva s kruhom v Kranju nezadovoljiva in da proizvodnja tega podjetja znatno začeta za potrebe.

Povprečna dnevna potrošnja vseh potreb.

Novo pekarno, ki je na vogazi ulice JLA in ceste Zmoto polje-Primskovo, je zgradil delovni kolektiv Pekarne-Kranj deloma z lastnimi sredstvi, večinoma pa s sredstvi občinskega in okrajnega investicijskega sklada. Gradnja in oprema pekarn je veljala po investicijskem programu nad 148 milijonov dinarjev. Pekarna ima več prej najnovježe izdelave, zato se bo lahko proizvodnja znatno povečala. Vsa ostala oprema pa ustreza vsem higieničkim in tehničnim predpisom.

Nova pekarna bo, ko bo pričela normalno obravnavati, lahko spekla letno nad 3 milijone 877 tisoč kilogramov kruha, peciva, strukljev in podobno. Tako bo končno le rešen problem ponajmanjšanja kruha v Kranju.

KAKO IN KAJ DELAJO?

Obisk v nekaterih kamniških podjetjih

Pred kratkim sem obiskala nekatera kamniška podjetja in se pozanimala kaj in kako delajo v letošnjem letu, če so kakšne spremembe in podobno. Radi in veliko so mi pripovedovali o svojem delu. Pa preberite nekaj odgovorov o njihovih načrtih:

Tovarna Stol je bila zgrajena že leta 1904, ā je od takrat do danes doživel več gradenj, skoraj popolnoma pa so jo obnovili po drugi svetovni vojni, kajti med njo je pogorela. Se sedaj jo postopoma modernizirajo, razsirijo delovne obrate in hkrati tudi delovne pogoje. Tako proizvodnja iz leta v leto raste, a klub temu je njihova specializacija v ustvarjanju manjšega pohištva kot so stoli, mize in podobno. Pri tem se poslužujejo raznih načinov sestavljanja, med drugim tudi kombinacije les-kovina.

»Izdajeljemo veliko za domači trg, pa tudi za izvoz in to predvsem za Zahodno artiljero — Anglijo, Ameriko, Nemčijo itd. — V glavnem delamo po naročilu, kajti za zaloge bi bila potrebna velika skladnišča, pa tudi sicer nam ne more nihče garantirati, da bomo čez nekaj let prodali izdelke, ki jih izdelujemo sedaj,« nam je povedal računovodja,

Tovarna Titan je še starejša, saj je bila dograjena že leta 1896. V začetku je izdelovala razno okrovje in klijavčnice. Pozneje,

ko je bila povečana in modernizirana, pa je uvelia izdelavo odlikov iz temprane in sive litine. Obrat se še danes vedno modernizira in širi. Bogata tradicija omogoča osvajanje najsdobnejših delovnih postopkov. Nai nam naštetej nekaj znanih izdelkov te tovarne: tehtnice, mlini za orehe, sadne stiskalnice, mesoreznice, klijavčnice itd.

Tovarna Alpren je sicer manjše podjetje, vendar so njeni izdelki danes že zelo znani in upoštevani. In kaj izdelujejo? Stojala za samopoštne trgovine, ki so se stavljene iz kovinskih elementov in se zelo hitro sestavljajo na različne dolžine. Ta stojala pa niso priporočljiva samo za samopoštne trgovine pač pa tudi za vse ostale.

Podjetje Kamnik, nekdanja smodničnica, je bilo ustanovljeno leta 1852. Sedaj je po svojih eksplozivnih znamo po vsej domovini. Da bi zagotovili čim boljšo kvaliteto, analizirajo v posebnem laboratoriju vse izdelke pred odpremje odjemalcem ter jih tudi praktično preizkusijo. Poleg eksplozivnih snovi izdelujejo tudi razne pirotehnične izdelke. Spomnimo se samo velikega ognjemetka v Ljubljani na dan proslav 20-letnice vstaje in primarno lahko, da velja temu podjetju res vsa pohvala. Pozabiti pa ne smemo omeniti tudi vseh nabojev za otroške pištole, pasje bombe, vložke za cigarete s pokom, čudne svečke in podobno.

Tako sem končala moj obisk po nekaterih kamniških podjetjih. Vem, mnoge nisem omenila, toda tudi ti bodo prišli na vstop, sicer pa res jih je preveč, da bi lahko vse naenkrat opisala.

Velika udeležba na XI. skopskem sejmu. V prihodnjih dneh bo v Skopju odprt XI. skopski sejem, na katerem sodeluje 300 industrijskih, obrtnih in trgovskih podjetij iz vseh držav.

Za več kot 20 milijonov dinarjev sklenjenih pogodb. Po nepopolnih podatkih znaša vrednost sklenjenih kupcev na letošnjem tekmiljenju sejmu v Leskovcu nad 20 milijard dinarjev. Razen po vrednosti sklenjenih pogodb je bil sejem rekorden tudi pootsugu in udeležbi, saj je na njem sodelovalo tudi 79 tujih razstavljalcev.

XI. Gorenjski sejem

Največja izbira pohištva, tekstile in radioindustrie

Za obiskovalce sejma 25-odstotni popust z avtobusi Avtoprometa iz Kranja in Transturista iz Škofje Loke

Prav gotovo se še nobeno leto domala vse lesna industrija iz prej razstavljavci na Gorenjskem sejmu niso predstavili s tako širokim izbirom lastnih proizvodov kot letos. Razen tega tudi še nobeno leto poprej sejem ni imel tistega sejemskega značaja, kot ga ima letos — sejem blaga široke potrošnje — saj je približno 90 odstotkov vseh razstavljenih predmetov moč tudi kupiti.

Vsekakor pa je na letošnjem sejmu največja izbira možna, kar zadeva pohištvo, tekstil in radioindustrijo. Na sejmu je začetna

našega goepodarstva, turizma, trgovine in gostinstva, nadve velika. Prav gotovo pa sta obiskovalcem sejma naredila veliko uslugo tudi podjetji Avtopromet iz Kranja in Škofje Loka Transturist, ki sta za obiskovalce sejma uvedla na vse rednini in izrednih avtobusnih progah 25-odstotni popust.

R. R.

Prav tako številno je na sejmu letos zastopana tudi tekstilna industrija in radioindustrija. Kar zadeva tekstil so med razstavljavci zastopani proizvajalci iz vse Jugoslavije in vseh vrst. Med razstavljavci lesne industrije so »STIL« iz Kopra, Združeno lesno industrijsko podjetje Tržič, Elan Begunje, Roleta Kranj, LIP Ravdovička, Tovarna pohištva iz Novo Gorice, Polzele, Divače, Staroga trga, »MARLES« iz Maribora, Slovenijalec iz Ljubljane, »22. junij« iz Idrije, Lesno galerterijsko obrtno podjetje iz Jesenic, LIP in Jelovica iz Škofje Loke, razen tega pa se sarajevski »Sipad« in »Gorinka« iz Makarske.

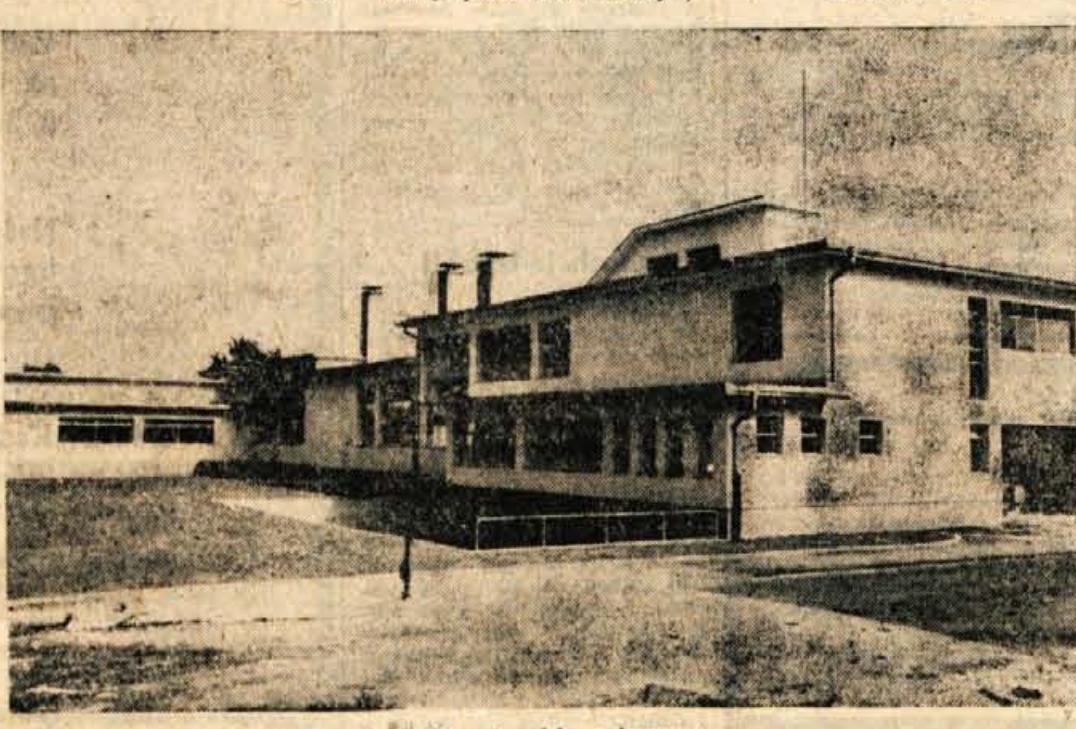
Razgovori z indonezijskimi gospodarstveniki. Te dni potekajo razgovori med jugoslovansko zunanjetrgovinsko delegacijo ter indonezijskimi gospodarstveniki. Težišče razgovorov je na sklenitvi dolgoročnega trgovinskega sporazuma med obema državama.

Skratka, izbira je na letošnjem sejmu, če dodamo, da so med razstavljavci zastopana številna podjetja tudi iz ostalih področij

R.

Brigadirjem Gorenjske!

Brigadirji, ki so se prijavili za lokalno mladinsko delovno brigado v Kranju za mesec avgust, imajo zbor brigade v pondeljek, 31. julija letos, ob 16. uri pred poslopjem Okrajnega ljudskega odbora. Iste dne zjutraj ob 6. uri pa bo na železniški postaji v Kranju zbor brigade, ki bo odšla na lokalno mladinsko delovno akcijo v Celje.

Nova kranjska pekarna

MALI OGLASI

PRODAM

GELEE ROYALE - MATIČNI MLEČEK, garantirano znanstveno stabiliziran, proizvod Zavoda za čebelarstvo dobit v vseh tekanah. Lekarne, ki preprata še nimajo, naj ga nabavijo pri -Kemofarmaciji- 1214
Prodam gajbice. Naslov v oglašenem oddelku 2362
Prodam električni kuhalnik na 2 pokriti plošči. Marija Marenčič, Vodopivčeva 7, Kranj 2927

PRAZNA KAVA, ODЛИЧНА MESANICA SE DORI V TRGOVINI -DELIKATESA- Kranj

Prodam seme rdeče detelje in -Inkarnatko-. Pr. Polica 18, Cerkev 2948
Prodam kravo z drugim teletom po nizki ceni. Naslov v oglašenem oddelku 2982

Prodam motor NSU - nemško Lambretto. Zabnica 34 2983
Sode za namakanje sadja prodam. Naslov v oglašenem oddelku 2987

Prodam telico, 9 mesecev brejo. Breg ob Savi 7, Kranj 2993
Prodam 700 kg slame. Janez Bermečelj, Družovka 32 2988

Prodam dobro ohranljeno slamo-reznicno. Naslov v oglašenem oddelku 2987
Prodam 1500 kg cementia. Sulha 20, Kranj 2988

Prodam italijanski moped znamke DEMM. Smledniška 1, Kranj 2989
Prodam 940 m² stavne parcele v Gorenjah. Zazidljivost že potrjena z odločbo. Poizve se Visoko 71

Prodam 80-basno klavirske harmonike s tremi registri. Lenčki Pevec, C. Talcov 10, Sk. Loka 2991
Prodam takoj hišo ali zamenjam. Ivan Povh, Žasavsko 22, Kranj 2992

Motorno kolo Puch SVS 175 cm³, edilno ohranljeno, ugodno prodam. Naslov Damijan Slapar, Proletarska 27, Tržič 2993

Zelo ugodno prodam avto Ford - limuzino zaradi graditve nove hiše. Naslov v oglašenem oddelku 2994
Avto Fiat 1100, italijanski, brez generalke, ugodno prodam. Ogled v soboto in nedeljo popoldan pri: Trata, Krakovski nasip 14, Ljubljana 2995

Prodam dobro ohranljeno Lambretto 150 LD za 120.000 din. Polde Karlin, Zelezarna Jesenice - garaža 3000
Ljubitelji malih živali! Prodam klicarskega koda in dve molzni kozi zaradi pomanjkanja prostora. Marjanca Šifer, Vešter 37, Stara Loka, Skofja Loka 3010

Poceni prodam večjo koliko jedilne "Indijevke" selate in čebule. Naslov v oglašenem oddelku 3011
Prodam Fiat 1100 (Milecento). Breg ob Savi 32, Kranj 3012

Prodam otroško kolo, v zelo dobrem stanju. Franc Žirnik, Vaienburga 14, Smlednik 3013
Prodam letev za streho, antonec za odrane, buben za jaz in mlade zlate. Zg. Bitnje 139 3014

Kuhinjsko pohištvo, radio pocen prodam. Hludnik, Šmidska Loka 5, za Jekro, Kranj 3015

Ob težki izgubi naše drage žene, mame, sestre

MARIJE JANC

Se izkreno zahvaljujemo vsem so-rodnikom, znancem, prijateljem in kolektivu Gorenjske občinice za darovane vence in cvetje, spremstvo na njeni zadnji poti in za izkazano vesetransko pomoč. Iskrena hvala tudi gospodu župniku Pavlinu.

Bencina, 22. julija 1961

Zahvaljujem: mož, hčerka, sin in ostalo sorodstvo

Prodam otroško železno posetelico. Ješetova 13, Kranj

Prodam mlado kravo, Predose 1 3916

Prodam Mercedes 170. Viktor Perne, Tomšičeva 3, Kranj 3017
Prodam nov Italijanski športni vožitek. Jezerska 16, Kranj, Anica Leban 3018

Prodam novo gumo za tla 12,60 m². Dorfarje 31, Zabnica 3019

Prodam pol leta starega nemškega ovčarja lepe rasti. Naslov v oglašenem oddelku 3020

KUPIM

Kupim vseljivo stanovanje in nedružinsko hišo. Pisemne ponudbe pod -Gotovina- oddati v oglašenem oddelku 2950

Vožnine in čebelni vosek pristni odkuju po najvišjih dnevnih cenah. Zavod za čebelarstvo, Ljubljana, Miklošičeva 30 1342

Kupim knjige za 8. razred osnovne šole. Naslov v oglašenem oddelku 2997

Zelo ugodno kupim elektromotor od 5. do 7. KM. Poizve se pri: Staneu Senčaru, Šmidska 42, Kranj 2998

Kupim enosobno ali dvosobno stanovanje, vseljivo takoj. Ponudbe oddati v oglašenem oddelku -Tako- 2999

OSTALO

Melbrosin - preparat evezinega prahu in matičnega mlečka (Gelee Royale), garantirano znanstveno stabiliziran proizvod Melbro Coop (Zavod za čebelarstvo - Kalnik) dobiti v vseh lekarstvih. Lekarne, ki preprata še nimajo, naj ga nabavijo pri -Kemofarmaciji- 1215

Zelim spoznati dekle do 21. leta starosti. Sliku začeljena. Sem iz Gorenjske - bližine Kranja, star 20 let. Naslov v oglašenem oddelku 3000

Oddam sobo osebi, ki bi v dopoldanskem času pažila na otroka. Ponudbe oddati v oglašenem oddelku pod -Tako- 2707- 3001

Administratorka iteče 4-urno dopoldansko ali popoldansko zapoštitev. Naslov v oglašenem oddelku 3002

Ludviku Cudermanu iz Dupeli pri Kranju čestitalo za 50. rojstni dan z željo, da bi čimprej ozdrvel in mu kljemoča v našem domu leta. Mama, brat Rudi, sestre Rozika, Vika, Frančeka, Ana z družinami in Metka 3003

Iščem upokojenko za varstvo otroka. Naslov v oglašenem oddelku 3004

Sprejem delaveca, vajenega dela v cementinarski stroki. Plača po dogovoru. Marjan Likozar, Bednikova 18, Kranj 3005

2 dekleti iščeta skromno sobo v Kranju. Plačata dobro. Ponudbe oddati v oglašenem oddelku pod -Mirni- 3006

Naša dobra sestra Ana Pavlin, stanična v Škocjanu pri Novem mestu, slavi 87. rojstni dan. Zelimo ji skorajšnjega okrevanja in še veliko lepih sončnih dni. Še veliko lepih sončnih dni. Marjanec Bržnik, Tenetišče, Golnik 3007

Iščem žensko, ki bi po službi pomagala v gospodinjstvu. Nudim hrano in stanovanje. Novak, Prebačovo 12, Kranj 3008

Obveščam, da sem preselil svoj frizerski salon iz Titovega trga št. 2 na Titov trg št. 10 nasproti glavne cerkve. Za nadaljnji obisk se priporočam. Bozo Simunac, frizer, Kranj 2968

Cenjene stranke obveščam, da bom imel zaradi rednega letnega

dopusta zapri delavnico v času od 1. do 20. avgusta. Ivan Omejc, Popravilo šivalnih strojev, C. Iva Slavca 2, Kranj - Jelenov klanec 3008

OBJAVU

OBVESTILO

Kmetijska zadruga v Naklem obvešča intercente, da morajo zaradi sigurnosti dobave zaklanih kokoši in piščancev - pohancev iste naročiti en dan prej do 12. ure. Lahko tudi na telefon 2558.

Zive kokoši in piščance vseh starosti, različnih pasem za pleme, in kvalitetne pohance pa lahko dobite vsak dan na zadružnem obračnu Pivku 10.

Prodajno-servisna organizacija "ISKRA" razstavlja na Gorenjskem sejmu

ISKRA predaja na sejmu radijske in televizijske sprejemnike

ISKRA izdelki po posebnih sejemskih cenah, znižanih za 10 - 20%.

ISKRA jamči za kvaliteto svojih proizvodov

ISKRA se priporoča za vaš cenjeni obisk

Krasoprema

DUTOVLIJE

(prej "Mizarstvo" Divača - Primorska) tel. Dutovlje 6

izdeluje v svojih delavnicah v Divači in Dutovljah vse vrste fizičnega pohištva najboljše kakovosti

Nudimo: spalnice s širideIno in trodeleno omare, kombinirane omare tipa "Reka", "Reka" 2-2 "Breda" in drugo pohištvo

Posebno znane so naše širideIne spalnice "Kras"

Vabimo tudi vas, da ogledate naše izdelke na Gorenjskem sejmu v času od 28. julija do 8. avgusta 1961

Naše izdelke bosta na sejmu predali znani trgovski podjetji "Muri" in "Lesina poslovalnica Kranj" v svoji trgovini

Pomnite! Kadar želite kupiti solidno in trajno pohištvo, tedaj ne pozabite na izdelke renomiranega podjetja "KRASOPREMA" Dutovlje, ki jih dobite v vseh trgovinah s pohištvo!

ZAHVALA - Ob bridi izgubi našega dobrega, ne-pozavnega moža in očeta

JAKOBA MUSICA

se izkreno zahvaljujemo vsem, ki so nam izrekli sožalje, mu podarili številne vence in cvetje, ter ga v tako lepem številu spremili na zadnji poti. Zahvaljujemo se znancem in prijateljem za dano pomoč, kakor tudi vsem, ki so kakorkoli počastili njegov spomin in sočustvovali z nami ob tej nenadomilivi izgubi.

Zahvaljujoča družina Musič

Kranj, julija 1961.

SOLSKO-PEDAGOSKI SEKTOR
Gumarskega razvojnega izobraževalnega centra tovarne "SAVA" Kranj

R A Z P I S U J E

za delo v domu šolskega sektorja

1 delovno mesto **VZGOJITELJA** in

1 delovno mesto **VZGOJITELJICE**.

Nastop službe takoj, ali po dogovoru. Mesečni prejemki po pravilniku o delitvi osebnih dohodkov.

Prijave poslati na Gumarsko šolo Kranj, Stara cesta 23.

Vodstvo šol. ped. sektorja

Nesreča

Smrt pod vlakom

V torek, 25. julija, okoli 21.30. je na železniški progri pri naselju Log Ivana Krivca - na Jesenicih osebni vlak povozil 34-letnega Franca Rutarja s Češke bratovščine in enočetu št. 6 na Jesenicih. Rutar je hodil po železniški progri prav tedaj, ko sta prihajala proti Jesenicom vlaka iz Avstrije in Planice. Ko je videl prihajajoča vlaka, se je Rutar prvemu umaknil, pri tem pa je prišel pod kolesa osebnega vlaka, ki je prihajal iz Planice. Bil je na mestu mrtev.

V gorah je izgubil življenje

V sredo, 26. julija, ob 10. uri, je prislo do smrtnje nesreče tudi v steni Mojsetrovke pri Vršču. V Debeljakovi smerti so plezali trije planinci, in sicer Pavel Peternek, Klaudij Miekoš in Zvonko Hrastar, vsi iz Mojstrane. Vrv, na katere so bili navezani, je namreč sprožila skalo, težko 70 kg, ki je padla 17-letnemu Pavlu Peterneklu na hrbot. Ponesrečeni je zaradi poškodb, ki jih je dobil, izdihnil že v skalovju. Član Gorake reševalne službe z Jesenice, ki so bili o nesreči takoj obveščeni, so mladega planinca prenesli najprej do Erjavčeve koče, od tu pa v dolino.

Opis spomenika revolucije v Kranju

Jutri dopoldne ob 10. uri bo v Kranju v počastitev 20-letnice vstaje in v počastitev občinskega praznika odprtje Spomenika revolucije. Prav je, da se seznamimo še z idejnim opisom te velike stvaritev. Poglejmo, kaj pravi o svojem delu umetnik in ustvarjalec Lojze Dolinar:

Spomenik revolucije v Kranju na Trgu svobode simbolično predstavlja borbo našega delovnega ljudstva za lepše življenje, borbo, ki se je začela z delavskim gibanjem v predvojnem času in ki si je v naši narodni revoluciji priborila slavno zmago.

Predvsem pa hotel podati dobro herojetva, trpljenja in žrtv, ko so se naši narodi, na celu s KPJ, borili proti fašističnim zavojevalcem in ki so v kasnejšem času – po heroizmu, napori in žrtvah nadčloveške epopeje, izpisali najpomembnejše strani naše zgodovine.

Celotno zasnova spomenika sem vkladil z danim terenom in njegovo široko površino, ki je omogočila, da se ta velika kompozicija postavi na idejno karakteristično mesto, poudarjena tudi z različnimi višinami podstavkov in vezana v edinstveno skupino.

V starih skulpturnih kompozicijah so upodobljeni slediči karakterističnih momentov naše narodne revolucije:

1. delavska stavka – štrajk,
2. začetek vstaje;
3. narodnoosvobodilna borba,
4. revolucija.

-STRAJK-

V predvojni dobi se je nezadovoljstvo delov. ljudstva proti izkoristitvi.

-STRAJK-

riščevalcem od časa do časa vidno manifestiralo v obliki mnogih demonstracij in stavki. Zelo pomemben dogodek iz te dobe je štrajk tekstilnih delavcev v Kranju pred 25 leti. Zato sem revolucionarno gibanje v predvojni dobi upodobil v kompoziciji -Štrajk-.

Ta grupa stoji na spodnjem delu Trga svobode ob Koroški cesti. Povezana je z robnikom in postavljenima na kamnitih podstavki, visok 120 cm. Tri monumentalne bronaste skulpture, visoke približno 3 m, v borbeni pozici, simbolizirajo trenutek spopada delavcev z žandarji.

V sredini je delavec, ki se je gibljeno pripognil in pobral kamen kot svoje edino orožje, a njegova soproba, delavka ob desni strani, s karakterističnim gibom, kljče tovariša v borbo, medtem ko je mladenec ob levem je gibljeno pripravljen za spopad.

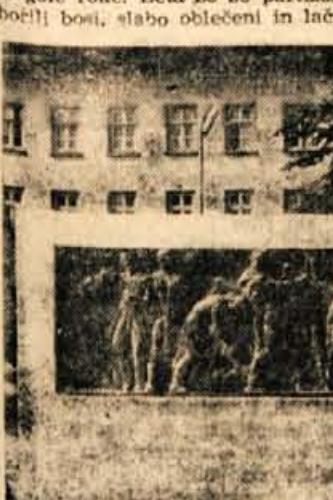
-ZACETEK VSTAJE-

V kamnitih podstavki, visok 1 m in dolg 5 m, je vzdahn bronasti relief, delan v globoki plastični tehnični. Podstavek se nahaja na levem strani grupe NOB in je visok 1,2 m.

V tej kompoziciji je poudarjen psihični trenutek odločitve, ki je uprizorjen v različnih dogodkih. Vsaka posamezna plastika močno poudarja to idejo.

-NOB-

V slovenskem uporu so bila vrednota, s katerimi so se v začetku borili naši ljudje, takoreč le gole roke. Leta so se partizani bojili biti, slabo oblečeni in lačni

-NOB-

Dogodek iz te borbe predstavlja bronasta grupa dveh skulptur, visokih 3 m, postavljena na sredino trga, na 1,8 m visok kamnit podstavki.

-REVOLUCIJA-

V kompoziciji je podan napad na bunker. Mladi borec pada zadev v trenutku, ko je vrgel ročno bombo, medtem ko se njegova tovarišica pripravlja, da vrže svojo.

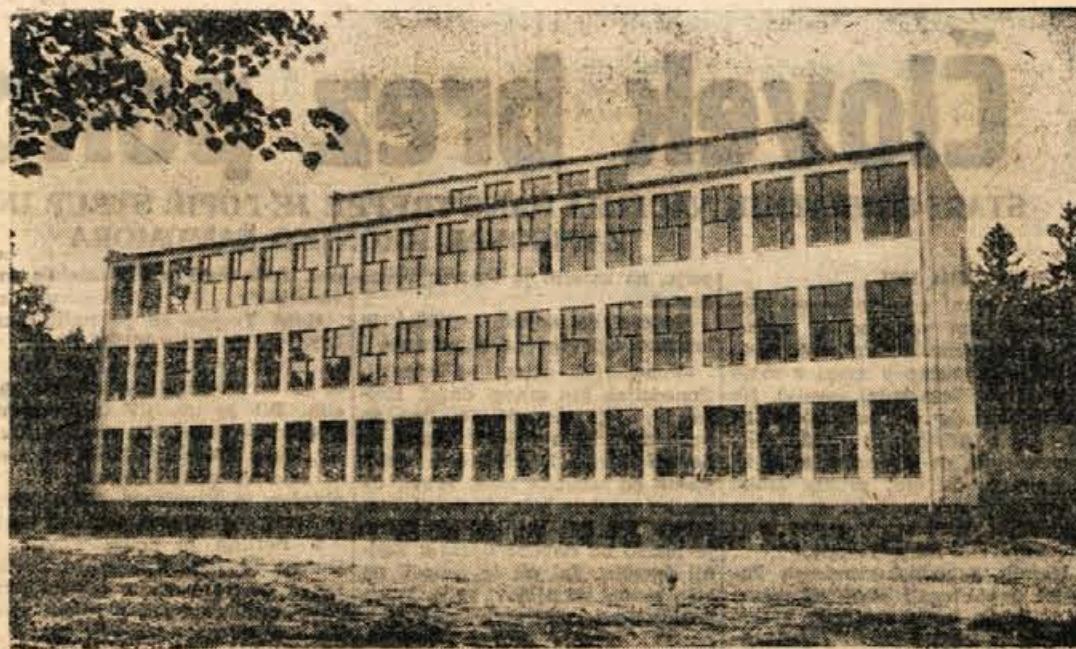
Ta trenutek, v katerem je dva tovariša – borca, mogla ločiti le smrt, je v kompoziciji podan s karakterističnim navpičnim in vdoravnim položajem osi posameznih skulptur.

Grupa je komponirana v sklad-

sredzi gozda, z nadčloveškimi napori.

-REVOLUCIJA-

Na zgornjem delu Trga, v njegovih glavnih osi, v smeri proti severozahodu, stoji na 6 m visokem kamnitem podstavku bronasta skulptura »Revolucija«, visok 4,7 m. Ta skulptura je izredno dinamična. Visoko dvignjena levata je stiskanjena v pešč, desna pa je v krčevitem zamahu. Celotna skulptura je impresivna, močno monumentalna. Lahko razgibana draperija daje celoti lepo silhueto. Skulptura »Revolucija« simbolizira idejo, ki je nezadržna, idejo, ki je vodila naše narode skozi borbe in trpljenje do končne zmage. Spomenik revolucije na Trgu svobode v Kranju je nov poizkus komponiranja več skulpturalnih kompozicij v prostoru v eno edinstveno celoto.

Nova 8-letna šola »Staneta Zagaria« na Planini v Kranju

1000 šolarjev pod novo streho

DOGRAJENA JE 8-LETNA ŠOLA STANETA ŽA GARJA NA PLANINI V KRANJI

Zadnja leta so bili prosvetni organi v Kranju v hudi situaciji: 8-letne šole namreč niso bile več kos številu šolarjev, ki je iz leta v leto nezadržno naraščalo. Stiška s prostori je bila še posebno očitna na 8-letni šoli Staneta Zagaria, kjer so zategadelj vpeljali celo pouk v treh izmenah. Takšno stanje je bilo tudi povod, da so sredi julija 1959. leta na Planini v Kranju postavili temelje za novo šolsko poslopje. Gradnja je napredovala presečljivo naglo, kajti šola je že dograjena. Poslopje bo izročeno namenu v ponedeljek, 31. julija ob 11. uri, t. j. na večer pred občinskim praznikom. – Za uvod še nekaj skupnih podatkov o novogradnji: šola bo veljala preko 200 milijonov dinarjev, investitor pa je občinski ljudski odbor Kranj. Seveda so naporom občine priskočila na pomoč tudi nekatera kranjska podjetja.

Ze božič pogled na lepo 2-nadstropno poslopje, z zelo ugodno lokacijo, pove, da tudi notranja voraždelek prostorov ne bo razčarala. Sprehodimo se najprej okrog poslopja. Naleteli bomo na prostor za igraščin in na senčnat gozditek, ki leži tik ob šoli. Bolj kot okolica šole pa utegne biti zanimiva notranjščina.

– Osnovno in najbolj pomembno za sleherno šolo so redne učilnice – teh bo 15. – je pripravoval upravitelj šole Janko Stefe. – To je dovolj prostora za 1000 šolarjev, če naša šola deluje v dveh izmenah. Kot kaže pa bo v naslednjem šolskem letu obiskovalo šolo okrog 800 učencev. Poslopje ima tudi svetlo risalnicu, kemikalsko in fizikalno predavalnico, v mansardnem delu pa prostorno in akustično pevsko sobo, ki bo ure-

jeni tudi za snemanje. Prostor je namreč opremljen s praktičnimi rezervami, s katerimi bo razvnavati akustiko.

V kleti nahajamo 3 zračne in prostorne delavnice za tehnični pouk. Novost, kakršna nismo videni pri šolah starejšega datumata, pa je gospodinjska učilnica z majhno servirnico.

V prilici utegne zbuditi pozornost mlečna kuhinja, ki bo pripravljala malico za učence. Kuhinja je opremljena tudi s sodobnim kotlem za kuhanje. Omeniti je treba še dva, malec nenašvadna, vendar potrebna prostora: sobe za prvo pomoč in sobe za dežurno službo učencev. Za shranjevanje učiljev je določeno 5 kabinetov. Poslopje ima tudi posvetovalnico za stare, strokovno knjižnico, zbornico, pisarno upravitelja šole in

administracijo. V vseh učnih prostorih so nameščeni zvočniki, žal pa zvočne aparature še nimamo. Zelo draga je, denarja pa trenutno nima. Omenim pa je primerno opremljeno pionirska soba, pa stranšča in univajnica. Tudi telefonična je že urejena, vendar ji še manjkajo prenosni športni rezivizi in orodja. Sicer pa so vsi prostori na novo opremljeni; oprema je veljala 31 milijonov.

Tovariš Stefe je orisal tudi šolski okoliš.

– Nova šola bo zajemala učence stišanskoje skupnosti. Huje – Plamina – Črče. To je osnovni okoliš. Sirši okoliš pa zajema del Klanca in center mesta do Jahačevega prelaza in Stare ceste. Solo bodo obiskovali tudi otroci iz Hrastja in učenci 6., 7. in 8. razreda.

Tovariš Stefe je orisal tudi šolski okoliš.

– Nova šola bo zajemala učence stišanskoje skupnosti. Huje – Plamina – Črče. To je osnovni okoliš. Sirši okoliš pa zajema del Klanca in center mesta do Jahačevega prelaza in Stare ceste. Solo bodo obiskovali tudi otroci iz Hrastja in učenci 6., 7. in 8. razreda.

– Nova šola bo zajemala učence stišanskoje skupnosti. Huje – Plamina – Črče. To je osnovni okoliš. Sirši okoliš pa zajema del Klanca in center mesta do Jahačevega prelaza in Stare ceste. Solo bodo obiskovali tudi otroci iz Hrastja in učenci 6., 7. in 8. razreda.

S. S.

Navdušili so domače in tujje goste

Minuli teden, v četrtek, je v Kazini na Bledu prvič v sezoni letoskih poletnih prireditve dosegla skupina vokalnega ansambla DALMACIJA iz Zagreba, in sicer ob spremljanju instrumentalnega zborja MARIO NARDELLI. Oba zborja, vokalni in instrumentalni, sta nastopila v Kazini že lam, letos pa sta s kvalitetnim in zanimivim sporedom jugoslovanskih, zlasti dalmatinskih narodnih pesmi in zabavnih popevk, še posebej navdušila številno občinstvo.

Ansambel DALMACIJA je kvalevno predstavil tujim gostom izredno zanimivo programiranje dela, dalje o psihologiji in potrebah občinstva ter o novih oblikah dela in zblževanja z obiskovalci klubov, o zabavnem življenju in delu, o uporabi tehničnih sredstev in delu servisov ter o številnih drugih vprašanjih. Med razgovori je izvidilo precej pozornosti priporovanju kranjskih kulturnikov o njihovem uspešnem sodelovanju s političnimi organizacijami.

Podrobni razgovori in stišansko predstavljajo o umetnosti in kulturi s konkretnimi prizaki del v klubih bodo obiskovalcem lahko pri njihovem delu na terenu precej pomagala. – Prihodnje leto pa, kot so napovedali, nameravajo v sami organizaciji koperški seminarjev napraviti nekatere spremembe.

J. B.

Ansambel DALMACIJA je kvalevno predstavil tujim gostom izredno zanimivo programiranje dela, dalje o psihologiji in potrebah občinstva ter o novih oblikah dela in zblževanja z obiskovalci klubov, o zabavnem življenju in delu, o uporabi tehničnih sredstev in delu servisov ter o številnih drugih vprašanjih. Med razgovori je izvidilo precej pozornosti priporovanju kranjskih kulturnikov o njihovem uspešnem sodelovanju s političnimi organizacijami.

Vokalni zbor Dalmacija in instrumentalna skupina Nardelli je predstavil tujim gostom izredno zanimiv programiranje dela, dalje o umetnosti in kulturi s konkretnimi prizaki del v klubih bodo obiskovalcem lahko pri njihovem delu na terenu precej pomagala. – Prihodnje leto pa, kot so napovedali, nameravajo v sami organizaciji koperški seminarjev napraviti nekatere spremembe.

J. B.

Ansambel DALMACIJA je kvalevno programiranje dela, dalje o psihologiji in potrebah občinstva ter o novih oblikah dela in zblževanja z obiskovalci klubov, o zabavnem življenju in delu, o uporabi tehničnih sredstev in delu servisov ter o številnih drugih vprašanjih. Med razgovori je izvidilo precej pozornosti priporovanju kranjskih kulturnikov o njihovem uspešnem sodelovanju s političnimi organizacijami.

Vokalni zbor Dalmacija in instrumentalna skupina Nardelli je predstavil tujim gostom izredno zanimivo programiranje dela, dalje o umetnosti in kulturi s konkretnimi prizaki del v klubih bodo obiskovalcem lahko pri njihovem delu na terenu precej pomagala. – Prihodnje leto pa, kot so napovedali, nameravajo v sami organizaciji koperški seminarjev napraviti nekatere spremembe.

J. B.

Ansambel DALMACIJA je kvalevno programiranje dela, dalje o psihologiji in potrebah občinstva ter o novih oblikah dela in zblževanja z obiskovalci klubov, o zabavnem življenju in delu, o uporabi tehničnih sredstev in delu servisov ter o številnih drugih vprašanjih. Med razgovori je izvidilo precej pozornosti priporovanju kranjskih kulturnikov o njihovem uspešnem sodelovanju s političnimi organizacijami.

Vokalni zbor Dalmacija in instrumentalna skupina Nardelli je predstavil tujim gostom izredno zanimivo programiranje dela, dalje o umetnosti in kulturi s konkretnimi prizaki del v klubih bodo obiskovalcem lahko pri njihovem delu na terenu precej pomagala. – Prihodnje leto pa, kot so napovedali, nameravajo v sami organizaciji koperški seminarjev napraviti nekatere spremembe.

J. B.

Ansambel DALMACIJA je kvalevno programiranje dela, dalje o psihologiji in potrebah občinstva ter o novih oblikah dela in zblževanja z obiskovalci klubov, o zabavnem življenju in delu, o uporabi tehničnih sredstev in delu servisov ter o številnih drugih vprašanjih. Med razgovori je izvidilo precej pozornosti priporovanju kranjskih kulturnikov o njihovem uspešnem sodelovanju s političnimi organizacijami.

Vokalni zbor Dalmacija in instrumentalna skupina Nardelli je predstavil tujim gostom izredno zanimivo programiranje dela, dalje o umetnosti in kulturi s konkretnimi prizaki del v klubih bodo obiskovalcem lahko pri njihovem delu na terenu precej pomagala. – Prihodnje leto pa, kot so napovedali, nameravajo v sami organizaciji koperški seminarjev napraviti nekatere spremembe.

J. B.

Ansambel DALMACIJA je kvalevno programiranje dela, dalje o psihologiji in potrebah občinstva ter o novih oblikah dela in zblževanja z obiskovalci klubov, o zabavnem življenju in delu, o uporabi tehničnih sredstev in delu servisov ter o številnih drugih vprašanjih. Med razgovori je izvidilo precej pozornosti priporovanju kranjskih kulturnikov o njihovem uspešnem sodelovanju s političnimi organizacijami.

Vokalni zbor Dalmacija in instrumentalna skupina Nardelli je predstavil tujim gostom izredno zanimivo programiranje dela, dalje o umetnosti in kulturi s konkretnimi prizaki del v klubih bodo obiskovalcem lahko pri njihovem delu na terenu precej pomagala. – Prihodnje leto pa, kot so napovedali, nameravajo v sami organizaciji koperški seminarjev napraviti nekatere spremembe.

J. B.

Ansambel DALMACIJA je kvalevno programiranje dela, dalje o psihologiji in potrebah občinstva ter o novih oblikah dela in zblževanja z obiskovalci klubov, o zabavnem življenju in delu, o uporabi tehničnih sredstev in delu servisov ter o številnih drugih vprašanjih. Med razgovori je izvidilo precej pozornosti priporovanju kranjskih kulturnikov o njihovem uspešnem sodelovanju s političnimi organizacijami.

Vokalni zbor Dalmacija in instrumentalna skupina Nardelli je predstavil tujim gostom izredno zanimivo programiranje dela, dalje o umetnosti in kulturi s konkretnimi prizaki del v klubih bodo obiskovalcem lahko pri njihovem delu na terenu precej pomagala. – Prihodnje leto pa, kot so napovedali, nameravajo v sami organizaciji koperški seminarjev napraviti nekatere spremembe.

Človek brez pokojnine

STARI SOVRAŽNIK NACIZMA HANS TREPPE JE POPIL STRUP IN ŠESTDESET MINUT
ZAPISOVAL KRONIKO SAMOMORA

Berlin, julija 1961

-Spoštovani gospod župan! Moje ime vam verjetno ni znano. To ni bistveno. Pišem svoje dvaintrideseto pismo v zvezi z mojo pokojnino. Sem vojni invalid. Ne zahtevam, da se zavzemete za mene na pristojnem uradu. Ne, prosim vas, da obvestite urad za pokojnine, da moj primer lahko spravijo v arhiv. Jutri za vedno zapuščam ta svet. Z znaki spoštovanja vaš Hans Treppa.

Tajnik zahodneročenske župana šenit ugnjeni vknjižiti pisma v delovnik, ko je berlinski večernik že poročil o smrti sedmdesetletnega trgovca Hansa Treppaja.

Berlin spada po številu samorov na drugo mesto v svetovni lestvici, zato samorom v tem velemestu ni nič nevskakanjega. Slučaj Hansa Treppaja je kljub temu prišel po strani svetovnega tiska. Pretresel je močno tudi berlinskou javnost.

V ponedeljek 12. junija okoli poldneva je Hans sedel za pisalno mizo v neki stari hiši v Heimstrasi. Uradnik zavarovalnega zavoda, ki so imeli svoje pisarne v prvem nadstropju so skoz klenja vrata pozdravljali trgovca. V njihovih pozdravih so bili znaki sočutja, kajti že dolgo so vedeli, da Treppjevi trgovski potli so gredo najboljši. Dolgovi so namreč mnogo.

Ko se je njegove tajnica okrog četrte ure vrnila na delo je nalašča trgovca za mizo. Naslonjen je bil z glavo na goleni papirjev. Pozdravila je. Ni bilo odziva. Ni bilo prvič, da je trgovec zaspal nad papirji. -Verjetno je delal vso noč, - je pomislila tajnica in zaslonila delom.

Okoli pol šestih je Helga prišopila k svojemu šefu in ga skušala zbuditi. Odpravljala se je domov. Poklicala ga je in nagovorila. Brez uspeha. Na rahlo ga je stršala. Telo Hansa Treppaja je padlo s stola na tla. Za njim je padlo na tla še nekaj papirjev.

-Samorom, - je ugotovil policijski izvedenec. Na pisalni mizi so našli stup za uničevanje mrčesa. Policia je vzela s seboj pa-

pirje, na katerih je trgovec včeno zaspal.

Končno so odkrili zapiske in kroniko trgovčevega samomora.

-Ponedeljek. Ura je trinajst. Hans Trepp se je rodil pred šestdesetimi leti v bližini Stuttgart. Izumlil se je trgovskega poklicnika in se preizkusil v bančnih poklicih. Bil je marljiv in delav. Potem je prišel na površje Hitlerja. Hans Trepp je našel moči in se izjasnil proti Hitlerju. Bil je obtožen in kaznovan. Nekaj časa je živel v strašnem pomanjkanju.

V Berlinu je prišel v stik z ljudmi iz odpora. Ko je prišla vojna se je boril z odvetnikom Jozefom Wimmerom, herojem protihitlerovskega odpora v Berlinu.

V očilčini dneh v juniju 1944 je bil ranjen in preležal je več kot leto dni v bolnici.

To je prvi del kronike.

-Ura je 13.30. Izpl sem tekocino, ki ubija mrčesa. Ceprav sem jo pomesal s sadnim sokom je v ustih zelo grena. Drugače se počutim dobro. Kolicina bo verjetno zadostovala. Samo počakati moram...

-13.45 je ura. Miren sem in telefon zvoni. Gospod Bauer me sprašuje, če sprejemam njegovo ponudbo iz prejšnjega tedna. Odgovarjam mu, da se ne vem. Morda bom vedel jutri? Spuščam siušalko v ležišče. Nikoli več je ne bom dvignil, da bi slišal njen glas.

-14.05. Stup ře ne deluje. Prižgem cigaret, ki ima običajni okus. Bog mi pomagaj, da prestanem te bolečine. Želim, da umrem tukaj s komoci naščenjem na pisalno mizo. Na svojem komandnem mostu, kot kapetan ladje. Slabo sem krmil s svojo ladjo. Toda nisem sam vsega kriv. Hotel sem ljudem napraviti samo dobro. Vračali so mi z odporem. Stup ře ne deluje. Bojim se, da bom moral nadaljevati s svojim revnim življenjem.

-Ura na občinskem stolpu je 14.15. Ura je točna. Prižgem ře eno cigaret. Občutil sem nenačadno topoto, ki se plazi po mojem hrbitu. Je prišel tremutek?

-14.30. Zelel bi, da bi bil že mrtev. Življenje je bilo krvivo. Zapuščam ga brez žalovanja. Moreže bo za pet minut vsega ko-

nec. Toda pred tem bi želel še posveti, da...

Hans Trepp se je rodil pred šestdesetimi leti v bližini Stuttgart. Izumlil se je trgovskega poklicnika in se preizkusil v bančnih poklicih. Bil je marljiv in delav. Potem je prišel na površje Hitlerja. Hans Trepp je našel moči in se izjasnil proti Hitlerju. Bil je obtožen in kaznovan. Nekaj časa je živel v strašnem pomanjkanju.

V Berlinu je prišel v stik z ljudmi iz odpora. Ko je prišla vojna se je boril z odvetnikom Jozefom Wimmerom, herojem protihitlerovskega odpora v Berlinu.

V očilčini dneh v juniju 1944 je bil ranjen in preležal je več kot leto dni v bolnici.

To je prvi del kronike.

-Ura je 13.30. Izpl sem tekocino, ki ubija mrčesa. Ceprav sem jo pomesal s sadnim sokom je v ustih zelo grena. Drugače se počutim dobro. Kolicina bo verjetno zadostovala. Samo počakati moram...

-13.45 je ura. Miren sem in telefon zvoni. Gospod Bauer me sprašuje, če sprejemam njegovo ponudbo iz prejšnjega tedna. Odgovarjam mu, da se ne vem. Morda bom vedel jutri? Spuščam siušalko v ležišče. Nikoli več je ne bom dvignil, da bi slišal njen glas.

-14.05. Stup ře ne deluje. Prižgem cigaret, ki ima običajni okus. Bog mi pomagaj, da prestanem te bolečine. Želim, da umrem tukaj s komoci naščenjem na pisalno mizo. Na svojem komandnem mostu, kot kapetan ladje. Slabo sem krmil s svojo ladjo. Toda nisem sam vsega kriv. Hotel sem ljudem napraviti samo dobro. Vračali so mi z odporem. Stup ře ne deluje. Bojim se, da bom moral nadaljevati s svojim revnim življenjem.

-Ura na občinskem stolpu je 14.15. Ura je točna. Prižgem ře eno cigaret. Občutil sem nenačadno topoto, ki se plazi po mojem hrbitu. Je prišel tremutek?

-14.30. Zelel bi, da bi bil že mrtev. Življenje je bilo krvivo. Zapuščam ga brez žalovanja. Moreže bo za pet minut vsega ko-

mec. Toda pred tem bi želel še posveti, da...

Hans Trepp se je rodil pred šestdesetimi leti v bližini Stuttgart. Izumlil se je trgovskega poklicnika in se preizkusil v bančnih poklicih. Bil je marljiv in delav. Potem je prišel na površje Hitlerja. Hans Trepp je našel moči in se izjasnil proti Hitlerju. Bil je obtožen in kaznovan. Nekaj časa je živel v strašnem pomanjkanju.

V Berlinu je prišel v stik z ljudmi iz odpora. Ko je prišla vojna se je boril z odvetnikom Jozefom Wimmerom, herojem protihitlerovskega odpora v Berlinu.

V očilčini dneh v juniju 1944 je bil ranjen in preležal je več kot leto dni v bolnici.

To je prvi del kronike.

-Ura je 13.30. Izpl sem tekocino, ki ubija mrčesa. Ceprav sem jo pomesal s sadnim sokom je v ustih zelo grena. Drugače se počutim dobro. Kolicina bo verjetno zadostovala. Samo počakati moram...

-13.45 je ura. Miren sem in telefon zvoni. Gospod Bauer me sprašuje, če sprejemam njegovo ponudbo iz prejšnjega tedna. Odgovarjam mu, da se ne vem. Morda bom vedel jutri? Spuščam siušalko v ležišče. Nikoli več je ne bom dvignil, da bi slišal njen glas.

-14.05. Stup ře ne deluje. Prižgem cigaret, ki ima običajni okus. Bog mi pomagaj, da prestanem te bolečine. Želim, da umrem tukaj s komoci naščenjem na pisalno mizo. Na svojem komandnem mostu, kot kapetan ladje. Slabo sem krmil s svojo ladjo. Toda nisem sam vsega kriv. Hotel sem ljudem napraviti samo dobro. Vračali so mi z odporem. Stup ře ne deluje. Bojim se, da bom moral nadaljevati s svojim revnim življenjem.

-Ura na občinskem stolpu je 14.15. Ura je točna. Prižgem ře eno cigaret. Občutil sem nenačadno topoto, ki se plazi po mojem hrbitu. Je prišel tremutek?

-14.30. Zelel bi, da bi bil že mrtev. Življenje je bilo krvivo. Zapuščam ga brez žalovanja. Moreže bo za pet minut vsega ko-

mec. Toda pred tem bi želel še posveti, da...

Hans Trepp se je rodil pred šestdesetimi leti v bližini Stuttgart. Izumlil se je trgovskega poklicnika in se preizkusil v bančnih poklicih. Bil je marljiv in delav. Potem je prišel na površje Hitlerja. Hans Trepp je našel moči in se izjasnil proti Hitlerju. Bil je obtožen in kaznovan. Nekaj časa je živel v strašnem pomanjkanju.

V Berlinu je prišel v stik z ljudmi iz odpora. Ko je prišla vojna se je boril z odvetnikom Jozefom Wimmerom, herojem protihitlerovskega odpora v Berlinu.

V očilčini dneh v juniju 1944 je bil ranjen in preležal je več kot leto dni v bolnici.

To je prvi del kronike.

-Ura je 13.30. Izpl sem tekocino, ki ubija mrčesa. Ceprav sem jo pomesal s sadnim sokom je v ustih zelo grena. Drugače se počutim dobro. Kolicina bo verjetno zadostovala. Samo počakati moram...

-13.45 je ura. Miren sem in telefon zvoni. Gospod Bauer me sprašuje, če sprejemam njegovo ponudbo iz prejšnjega tedna. Odgovarjam mu, da se ne vem. Morda bom vedel jutri? Spuščam siušalko v ležišče. Nikoli več je ne bom dvignil, da bi slišal njen glas.

-14.05. Stup ře ne deluje. Prižgem cigaret, ki ima običajni okus. Bog mi pomagaj, da prestanem te bolečine. Želim, da umrem tukaj s komoci naščenjem na pisalno mizo. Na svojem komandnem mostu, kot kapetan ladje. Slabo sem krmil s svojo ladjo. Toda nisem sam vsega kriv. Hotel sem ljudem napraviti samo dobro. Vračali so mi z odporem. Stup ře ne deluje. Bojim se, da bom moral nadaljevati s svojim revnim življenjem.

-Ura na občinskem stolpu je 14.15. Ura je točna. Prižgem ře eno cigaret. Občutil sem nenačadno topoto, ki se plazi po mojem hrbitu. Je prišel tremutek?

-14.30. Zelel bi, da bi bil že mrtev. Življenje je bilo krvivo. Zapuščam ga brez žalovanja. Moreže bo za pet minut vsega ko-

mec. Toda pred tem bi želel še posveti, da...

Hans Trepp se je rodil pred šestdesetimi leti v bližini Stuttgart. Izumlil se je trgovskega poklicnika in se preizkusil v bančnih poklicih. Bil je marljiv in delav. Potem je prišel na površje Hitlerja. Hans Trepp je našel moči in se izjasnil proti Hitlerju. Bil je obtožen in kaznovan. Nekaj časa je živel v strašnem pomanjkanju.

V Berlinu je prišel v stik z ljudmi iz odpora. Ko je prišla vojna se je boril z odvetnikom Jozefom Wimmerom, herojem protihitlerovskega odpora v Berlinu.

V očilčini dneh v juniju 1944 je bil ranjen in preležal je več kot leto dni v bolnici.

To je prvi del kronike.

-Ura je 13.30. Izpl sem tekocino, ki ubija mrčesa. Ceprav sem jo pomesal s sadnim sokom je v ustih zelo grena. Drugače se počutim dobro. Kolicina bo verjetno zadostovala. Samo počakati moram...

-13.45 je ura. Miren sem in telefon zvoni. Gospod Bauer me sprašuje, če sprejemam njegovo ponudbo iz prejšnjega tedna. Odgovarjam mu, da se ne vem. Morda bom vedel jutri? Spuščam siušalko v ležišče. Nikoli več je ne bom dvignil, da bi slišal njen glas.

-14.05. Stup ře ne deluje. Prižgem cigaret, ki ima običajni okus. Bog mi pomagaj, da prestanem te bolečine. Želim, da umrem tukaj s komoci naščenjem na pisalno mizo. Na svojem komandnem mostu, kot kapetan ladje. Slabo sem krmil s svojo ladjo. Toda nisem sam vsega kriv. Hotel sem ljudem napraviti samo dobro. Vračali so mi z odporem. Stup ře ne deluje. Bojim se, da bom moral nadaljevati s svojim revnim življenjem.

-Ura na občinskem stolpu je 14.15. Ura je točna. Prižgem ře eno cigaret. Občutil sem nenačadno topoto, ki se plazi po mojem hrbitu. Je prišel tremutek?

-14.30. Zelel bi, da bi bil že mrtev. Življenje je bilo krvivo. Zapuščam ga brez žalovanja. Moreže bo za pet minut vsega ko-

mec. Toda pred tem bi želel še posveti, da...

Hans Trepp se je rodil pred šestdesetimi leti v bližini Stuttgart. Izumlil se je trgovskega poklicnika in se preizkusil v bančnih poklicih. Bil je marljiv in delav. Potem je prišel na površje Hitlerja. Hans Trepp je našel moči in se izjasnil proti Hitlerju. Bil je obtožen in kaznovan. Nekaj časa je živel v strašnem pomanjkanju.

V Berlinu je prišel v stik z ljudmi iz odpora. Ko je prišla vojna se je boril z odvetnikom Jozefom Wimmerom, herojem protihitlerovskega odpora v Berlinu.

V očilčini dneh v juniju 1944 je bil ranjen in preležal je več kot leto dni v bolnici.

To je prvi del kronike.

-Ura je 13.30. Izpl sem tekocino, ki ubija mrčesa. Ceprav sem jo pomesal s sadnim sokom je v ustih zelo grena. Drugače se počutim dobro. Kolicina bo verjetno zadostovala. Samo počakati moram...

-13.45 je ura. Miren sem in telefon zvoni. Gospod Bauer me sprašuje, če sprejemam njegovo ponudbo iz prejšnjega tedna. Odgovarjam mu, da se ne vem. Morda bom vedel jutri? Spuščam siušalko v ležišče. Nikoli več je ne bom dvignil, da bi slišal njen glas.

-14.05. Stup ře ne deluje. Prižgem cigaret, ki ima običajni okus. Bog mi pomagaj, da prestanem te bolečine. Želim, da umrem tukaj s komoci naščenjem na pisalno mizo. Na svojem komandnem mostu, kot kapetan ladje. Slabo sem krmil s svojo ladjo. Toda nisem sam vsega kriv. Hotel sem ljudem napraviti samo dobro. Vračali so mi z odporem. Stup ře ne deluje. Bojim se, da bom moral nadaljevati s svojim revnim življenjem.

-Ura na občinskem stolpu je 14.15. Ura je točna. Prižgem ře eno cigaret. Občutil sem nenačadno topoto, ki se plazi po mojem hrbitu. Je prišel tremutek?

-14.30. Zelel bi, da bi bil že mrtev. Življenje je bilo krvivo. Zapuščam ga brez žalovanja. Moreže bo za pet minut vsega ko-

mec. Toda pred tem bi želel še posveti, da...

Hans Trepp se je rodil pred šestdesetimi leti v bližini Stuttgart. Izumlil se je trgovskega poklicnika in se preizkusil v bančnih poklicih. Bil je marljiv in delav. Potem je prišel na površje Hitlerja. Hans Trepp je našel moči in se izjasnil proti Hitlerju. Bil je obtožen in kaznovan. Nekaj časa je živel v str

Nekaj nasvetov pred dopustom

Kako potujemo in kaj naj vzamemo s seboj

Ko gremo na dopust, in to s kakršnimičkimi prevozni sredstvom, moramo gledati tudi, kaj bomo vzele s seboj in kako bomo razne predmete spravile v kovček. Pri tem moramo paziti, da bo vse zloženo praktično in udobno. Že takoj v začetku je treba pomisliti, ne samo, kaj bomo vzele s seboj, temveč tudi, v čem bomo imela svojo garderobo. Saj oblekam, recimo, prav nič ne prija, če jih stičemo v majhen kovček, prav tako ne, če sta v velikem kovčku samo dve obleki. To je zelo nepraktično in hkrati nepriporočljivo. Ko se odpravljate na pot, ne pozabite vzeti s seboj naslednjih treh stvari:

• par rezervnih čevljev. Ce pa potujete za dalj čas, vzemite tudi par copat, ker ste lahko prav neprijetno presenečene, če vas začeno sredi poti žultiti čevlji, pa nimate pri roki obuvale, da bi se preobule.

• voljeno obleko, ki jo lahko dobro zavijemo, ne da bi se zmečala oziroma se poravnava takoj, ko jo obesimo.

• po možnosti vzemite s seboj tudi majhen likalnik (pri nas se dobijo prav primeren za potovanje). Istočasno ne smete pozabiti vzeti tistih kozmetičnih sredstev, ki jih redno uporabljate doma. Po možnosti zamenjajte vse steklenečke za izdelke iz plastične mase, kajti tako ste brez skrbi, da se

vam ne bo nič polilo ali razbil.

Sedaj pa še nekaj o zavijanju samem:

V kovčkih damo na dno najtežje predmete, potem pa vedno lažje. Če nimate posebne vreče za čevlje, jih dajte v en vogal kovčka, vanje pa natlačite nogavice, robke in druge manjše stvari. Tako bo istočasno prihranil prostor in ohranjen oblik čevlja.

Blizu damo v kovček tako, kot so zložene moške srajce v trgovini. Polagamo jih drugo na drugo, in to v nasprotnem smislu, tako da dosežejo s kovčkom isto višino.

Obleke navadno zavijamo v tanek papir, v tiste pa, ki so iz mehkejšega materiala, damo med blizu papir, tako da ohranimo določene dele trde (rokav).

Zelo priporočljivo je, da vsak del perila zavijemo posebej v papir in potem po položimo na vrh kovčka. Ker pa kljub temu obstaja možnost, da so v kovčku prazni prostori, ga moramo pregledati s komarjem posebno radi pikajo, naj jemljejo tablete vitamina B. Vitamin B ima poseben vonj, ki ga je čutiti tudi na koži in je komarjem neprijeten.

Zelo priporočljivo je, da vsak del perila zavijemo posebej v papir in potem po položimo na vrh kovčka. Ker pa kljub temu obstaja možnost, da so v kovčku prazni prostori, ga moramo pregledati s komarjem posebno radi pikajo, naj jemljejo tablete vitamina B. Vitamin B ima poseben vonj, ki ga je čutiti tudi na koži in je komarjem neprijeten.

Mleko zavremo takoj, ko ga dobimo, nato pa hitro ohladimo, ohlajenega polkrije in postavimo na hladno. V vročih dneh postavimo posodo s prekuhanim mlekom v večjo posodo, v kateri večkrat menjamo mrizo vodo.

Lahko pa mleko nalijemo v čiste steklenice, jih zamašimo s čistim

Komarjev pik

Tako po piku kanemo na pleno mesto malo salinika, proti srbenju pa drgnemo kožo z menolovim špiritom. Če pa koga komarji posebno radi pikajo, naj jemljejo tablete vitamina B. Vitamin B ima poseben vonj, ki ga je čutiti tudi na koži in je komarjem neprijeten.

Sveže mleko

Mleko zavremo takoj, ko ga dobimo, nato pa hitro ohladimo, ohlajenega polkrije in postavimo na hladno. V vročih dneh postavimo posodo s prekuhanim mlekom v večjo posodo, v kateri večkrat menjamo mrizo vodo.

Vsa ta pravila vam omogočajo,

da na potovanju čim bolj ohranite svojo bleko. Vendar je kljub te-

Naš vrt v avgustu

Gospodinje in vrtnarji prav dobro vedo, da je v avgustu na vrtu veliko dela. Ker je to že vedno vroč mesec, moramo na vrtu zalihati, okopavati in pleši. V tem času pa lahko tudi posadimo endivijo in nizki grah, konec avgusta pa sejemo motovlječ za jesensko porabo; sadimo pa že jagode in pressajamo cvetlice trajnice, ki so cveteli spomlad. V avgustu pa je treba obrezati sadno drevje in pa žive meje.

Nekaj vsakodnevnih praktičnih nasvetov

Komarjev pik

Gospodinje in vrtnarji prav dobro vedo, da je v avgustu na vrtu veliko dela. Ker je to že vedno vroč mesec, moramo na vrtu zalihati, okopavati in pleši. V tem času pa lahko tudi posadimo endivijo in nizki grah, konec avgusta pa sejemo motovlječ za jesensko porabo; sadimo pa že jagode in pressajamo cvetlice trajnice, ki so cveteli spomlad. V avgustu pa je treba obrezati sadno drevje in pa žive meje.

Potne noge

Ce se nam noge potijo obujevno vank dan sveče nogavice, tudi obutev mora biti prostorna in udobna. Poleti nosimo sandale, možnosti pa hodimo tudi bos. Priporočljive pa so tudi topke kopeli in hoja po rosi z bosimi nogami.

Sušenje dežnika

Dežnik sušimo odprt, a ne popoloma, da se tkani na ne naprej preveč in zaradi tega ne strga. Kovinasto delo namažemo včasih zaradi rje z vezelinom. V omari naj dežnik visi.

DOKUMENTI DOKUMENTI DOKUMENTI

AUSCHWITZ 43

Dnevnik taboriščnega zdravnika

V secirni dvorani ni dela. Treba ga je torej najti. Svojim pomočnikom naročim, naj spravijo v red vse instrumente, obrišo prah in popravijo mrežo na oknih, ki so jo pokvarili streli. Sam pa urejam akte in premisljam, kaj naj javim dr. Mengeleju.

Razložil mu bom, da se v krematoriju ne da delati. »Človek, ki teden za tednom, uro za uro pričakuje svoj konec, ne more mirno delati.« Tako mu bom povedal.

Mengele odpre vrata in vstopi. Pogled mu obstane na levkoplastu, s katerim je polepljena moja glava.

»Kaj pa je z vami?« vpraša posmehljivo.

Po tem vprašanju spoznam, da ne želi, da bi ga spomnil na dogodek prejšnjega dopoldneva.

Na vprašanje ne odgovorim. Z negotovim glasom začnem, da v taki okolici ni mogoče delati. »Ali bi ne bilo mogoče zgraditi obduktijske prostore kje drugje?«

Poteze na njegovem obrazu postanejo toge. Z ledenomrzlim glasom vpraša: »Ali imate morda čustva?«

Plameni »Grmade« svetijo prav do sem. In dim iz dveh krematorijev se vlega po vseh kotih secirne dvorane.

Ozračje je dušeče od smradu po sežganem človeškem mesu in posmojenih laseh. Zidovje odmeva od krikov umirajočih in bičanja strelov.

In v ta kraj strahote prihaja dr. Mengele vselej, ko odpravi selekcijo ali pa množično moritev. Tu preživi večino svojega prostega časa.

V svojem zblaznem fanatizmu nam ukazuje, da moramo odpreti na stotine trupel. V posebnih, električno ogrevanih vzgajališčih goji bakterije, kjer igra vlogo hranična zanje sveče človeško meso. Ure in ure sedi pred mikroskopom in išče razloge pojavom, ki jih pač nikoli ne bo mogoče razjasniti.

Ali je res prepričan, da je poklican za to, da bo medicinsko vodil rojstvo dvojčkov?

Danes se mi zdi utrujen. Prihaja z Judovske rampe, kjer je stal cele ure v hudem nalivu in selektiral stanovnike geta iz Rige.

Pravzaprav pa to ni bilo selektiranje, saj je dr. Mengele poslal vse na levo. Oba krematorija, ki še obratujeta, in pa »Grmade« se polnijo. Nova »Posebna komanda je medtem narasla na 460 mož.

Mengele se v svojem mokrem plašču vseude za delovno mizo v secirni dvorani. Kapo, od katere kaplja, obdrži na glavi.

Zahteva protokol obdukcije ruskega častnika. Dam mu ga. Počasi prebere nekaj vrst, potem pa mi ga vrne, če: »Berite! Zelo sem izčrpán...«

Začuden začnem brati. Po nekaj stavkih zamahne z roko: »Nehajte! Ni potrebno...« Molčeč strmi skozi okno. Njegove oči so prazne in brezizrazne.

Kaj se godi z njim? Pa ne da bi nenadoma tudi on imel čustva?«

Ali pa je izvedel slabe vesti o poteku vojne?

Med pogostim nainem sožitjem mi nikoli ni dal priložnosti za privatni razgovor. Ko ga zdaj gledam prvič tako potrtega pred seboj, ga vprašam nekaj, kar mi že dolgo noč in dan ne da miru:

»Kako dolgo bodo še trajale te moritve?«

Po kratkem molku mi odgovori: »Se in še, naprej, kar naprej...«

Resignacija zveni iz njegovih besed.

Težko se dvigne in s trudnimi koraki zapusti secirno dvorano. Preden vstopi v svoj avto, se še enkrat obrne k meni: »V naslednjih dneh boste dobili zanimivo delo.«

Potem se odpelje. Mene pa mori samo to vprašanje, kdo je za to »zanimivo delo« spet moral »žrtvovati življenje...«

Krematoriji so pripravljeni. Ljudje »Posebne komande« izmenjavajo v pečih šamotno opeko. Težka železna vrata pri kotih barvajo na novo, tečaje pri vratih je tudi treba spet namazati. Dinami in ventilatori so ves dan in polnem pogonu — pregledujejo in kontrolirajo jih inženirji in drugi strokovnjaki.

Vse to se pripravlja zato, ker so na poti »pošiljke« židov geta mesta Lodž.

DOKUMENTI DOKUMENTI DOKUMENTI

Nemčija želi v bistvu mir z Anglijo. Churchill se upira temu miru. Po zadnjem Hitlerjevem pozivu, da se Anglia spremeti, je Nemčija sedaj pripravljena prisiliti Anglijo na mirovno pogajanje z vsemi sredstvi, ki jih ima na razpolago. Pri prizadevanjih za mirovna pogajanja z Anglijo, bi bila pripravljena, da vojvod izkaže veskršno pomoč. Ce bi bila Windsorska pripravljena, da sodeluje pri vzpostavljanju dobril... člana med Nemčijo in Anglijo, bi bila nemška vlada pripravljena podpreti njuno načrt v želje za prihodnost.«

ZAROTA JE PADLA V VODO

Sporočilo nemškega zunanjega ministra je prišlo do vojvode na srednjem jutru. Bil je impresioniran.

»Vojvoda je dal priznanje Hitlerjevim prizadevanjem, da bi se odnos med obema državama zboljšal. Meni, da ne bi prisko do vojne, da bi bil na prestolu. Prav tako je pripravljen pomagati, da bi prislo do mirnega sporazuma med obema državama. Toda za mora pokoriti vladu.«

Nemški zvezni komisar Ribentrop je v njegovem posredovanju, da je pripravljen zastaviti svojemu znancu, da čaka nova navodila.

Nobenega odgovora na to potrudilo niso našli v arhivih nemškega zunanjega ministra v Wilhelmstrasse. V sredini meseca avgusta se je Hitler odločil, da z orodjem osvoji Anglijo. Ni mu bil potreben angleški kraj. Z angleškim otokom bodo upravljali v Berlinu. Tako je misil Hitler.

Windsorska vojska je 1. avgusta 1957 ovrgla trditve, ki so jih našli v arhivu nemškega zunanjega ministra. Vse dopise med Berlinom in Madridom je označil za »lažne in izmišljene«. Angleško zunanjé ministrstvo je v posebni vpraši: »Za zdaj ne vidijo druge rešitve, to potrdijo.«

Zaupni podatki iz druge svetovne vojne

Nemci in angleški vojvoda

kj na zanimiv in nadvse napet način obnavava dogodek ob koncu druge svetovne vojne

Naročite in berite »Glas«, da boste lahko sledili romanu!

• politiki svojega brata, angleškega kralja. Windsorska sta izrazila željo, da bi se rade volje vrnili v Spanijo.

Dva dni pozneje je nemški veleposlanik sporocil nove podatke v Berlin.

• »Vojvoda in vojvodinja sta bila zelo presenečena, ko jima je bilo sporočeno, da naj ne odpotuje na Bahamsko ototo, ker ju čaka važnejša naloga v angleški politiki. Vojvoda pa lahko tako obrne, da bo potrebna na angleškem prestolu. Oba sta odgovorila, da po angleški ustavi to ni mogoče. Ko jima je angleški gost odpril oči, da vojvoda lahko spremeni tudi angleško ustavo, je vojvodinja postala pozorna.«

• Tem telegramom je nemški veleposlanik sporocil Ribentropu. Da Riveri ni znan »nemški interes v tej afieri.« Spanski posrednik je namečel verjet, da so to načrti spanske vlade.

• KORAKI ZMEDI

Zadnji teden v juliju je bil izgotovljen nemški načrt o ugrabitvi Windsorskih. Hitler je to načrto začel Schellenbergu. Slednji je priletel v Madrid na razgovore z nemškim veleposlanikom. Odletel je naprej na Portugalsko.

• galoško, da bi stvar stekla. — Dne 26. julija je nemški veleposlanik lahko sporočil glavne čete zarote.

• Proučujemo odločitev vojvode in vojvodine, da se vrnete v Spanijo... Poslali smo španškega posrednika v Windsorski s pismom, ki mu je priloženo skrbno pripravljen načrt o prehodu čez mejo.

• Po tem načrtu bi vojvoda in njegova žena morala uradno odpotovati na oddih v planine, v bližino španske meje. Na lov, ki bi bil prirejen v čast vojvode in vojvodine, bi oba lahko na določenem mestu prestopili mejo.

• Ob uri, ki je določena na načrtu, jih bo na španski strani pričakal Primo de Rivera s španskimi vojaki, ki bodo skrbeli za varnost.

• Schellenberg bo s svojo skupino sledil izvedbi načrta.

• Da bi zavarovali vsako sled, bi angleškega vojvoda spremjal v kraj, določen za odmor, zanesljiva osebnost portugalske policije.

• V trenutku prestopa preko meje ima Schellenbergova skupino analogo, da ugrabi določeno število portugalskih policajev, ki bodo skrbeli za spremstvo.

• Schellenberg je na Portugalskem dobro pričakovani pripravljen ugrabitve. Neko noč so s kame-

NAŠ RAZGOVOR

Lepo je bilo povsod...

Prod kratkim so se vrnil z nimivosti, da vam ne bi mogla izletiši kameniški maturantje, ki našteti vseh. Naša pot je potekala približno takole: Ljubljana – Banja Luka – Tjentište – Dubrovnik – Split – Plitvička jezera.

– Kateri del poti je vam najbolj ugajal?

– Lepo je bilo povsod. Težko bi se odločila za odgovor, kje je tako hkrati s priovedovanjem obujala spomine na te lepe dni.

– Bi nam lahko v nekaj besedah opisala vašo pot?

– Po dolgem posvetovanju v razredu in s tovarisko razrednico smo se končno odločili za pot po Jugoslaviji. V teh 14 dneh smo si ogledali toliko za-

– Nezgodno ravno ne, motil nas je samo dez na Tjentištu, kajti tega kraja smo se najbolj veseli in pa blazne cene v Dubrovniku; morda je bil to tudi vzrok, da nam to mesto ni tako ugaalo, kot bi nam sicer.

– Sedaj pa še čisto osebno vprašanje. Kaj vas je najbolj prijetno presestveno in kaj najbolj hudo razočaralo?

– Sedaj pa še čisto osebno vprašanje. Kaj vas je najbolj prijetno presestveno in kaj najbolj hudo razočaralo?

– Sedaj pa še čisto osebno vprašanje. Kaj vas je najbolj prijetno presestveno in kaj najbolj hudo razočaralo?

Devetič z motorji in avtomobili na Ljubelj

Evropska elita na jubilejni proslavi

PRUCKNER PONOVNO NA STARTU — POSLEDNJIČ NA KLASIČNI STEZI

Tržič je v teh dneh znova začela pripravljalna mravlja. Le še 14 dñl nas namreč loči od vaskoletne, prljubljene tradicionalne prireditve mednarod. motociklističnih in avtomobilističnih dirk za "Nagrado Ljubelja 1961". Letošnja prireditve sovpada hkrati tudi s 35-letnim jubilejem zavojev pod Begunščico in ljubeljskim prelazom. 8. avgusta bo poteklo že 35 let, odkar je Auto-moto sekcijski v Ljubljani pripravila prvo preizkušnjo na ljubeljskem prelazu. Med 34 nastopajočimi prljubljenci »jeklenih konjicev« je bil Zahodni Nemec Strehler, deležen prvega v hkrati najvišjega priznanja na 10.000 metrov dolgi tekmovalni proggi, ki je s svojim »ognjenim kromom« postala v naslednjih letih že dejansko najboljša gorska tekmovalna proggi v Evropi. Po uvodni prireditvi so stezo zaradi objektivnih vzrokov znatno skrašali, kar je seveda priporočilo k posvetljivosti hitrejših časovnih dosegkov. Kronološki zapiski Ljubelja omenjajo polez vrste tujih rekorderjev tudi naše predstavnike, med njimi Zagrebčana Urolca, ki je štiri leta suvereno vladal med najhitrejšimi dirkači v evropskem merilu, ki so se predstavili na Ljubelju. Sele pred še-

stimi leti je sedaj že pokojnemu svetovnemu prvaku v vožnji prikolic Hillebrandtu, uspešno porušil Denzlov rekord, ter s tem znova odpretri nadaljnje možnosti za izboljšanje majhnih časovnih razlik. V zadnjih letih so obiskovalci doživeli tornado novih rekordov. Sprva je kazalo, da bo mladi Avstrijec Prach, ki se je že prizgodil poslovil od motociklističnega športa, ostal še dalj časa rekorder Ljubelja, vendar je že naslednje leto Pruckner popravil markantno znakom rekorza za več kot 7 sekund. Simočični Dunajčan od takrat uveljavlja tod avstrijski monopol. Kako bo na letosnjem preizkušnji, bomo se videli, toda prireditelji so že prejeli njegovo prijavo in s tem je seveda stari, sicer enoletni rekord, znova v nevarnosti.

V Jubilejnem obeležju

Letošnji Ljubelj bo imel tokrat svečano obeležje. Od 1926. leta naprej, z nekaterimi vmesnimi prekinjavi, pozdravljajo v svojih vstopstvih številne odlične predstavnike motociklističnega športa, ki jim pomeni nastop na omenjeni stezi posebno priznanje in z usohom tudi afirmacijo v eliti zasedbi najhitrejših evropskih vozačev.

Med jeseniškimi športniki

Ne samo hokej, marveč tudi plavanje

Lani zgrajeno kopališče na Jesenici.

Prav gotovo bi bili uspehi plavalnega kluba precej boljši, če bi ta imel plavalnega učitelja oziroma trenerja. — Tega v letosnji sezoni še ne morejo dobiti, ker nimajo dovolj denarja. Po izjavi predsednika plavalnega kluba Slavjana Brilskra računajo, da bo klub v najbližji prihodnosti le dobil enega trenerja za plavanje in skole ter enega trenerja za waterpolo.

Načrti jeseniških ljubiteljev plavanja so lepi, žal pa dograjeno že v težko pričakovano kopališče še ne služi pravemu športnemu namenu, marveč le razvedrilo številnim kopalem, ki znajo le malo plavati in si ogledujejo skakanji stoplje le od daleč. Prav gotovo je od plavalnega kluba odvijala pot jeseniških plavalcev. Predvideno delo kluba obeta, da bo tudi plavanje na Jesenicah čez nekaj let doseglo lepo raven. Po bodo zainteresirali za plavalni šport kar največ Jeseničanov in delati.

U.P.

II. zvezna waterpolo liga

Dramatičen konec

Triglav : Vela Luka 3:3

bila radost le trenutna. Gostje so namreč v zadnjih sekundah igre je okrog 600 navdušenih gledalcev prisakovalo prvo zmago Triglava, preko Borovine izenez-

čili. Tako se je tudi drugo srečanje končalo za domačine brez polnega uspeha, čeprav je v oben nastopih Triglav prenenet s svojo igro.

Kranjski waterpolisti med odmorom

Peter dvakrat pred Vladom

Triglav : Mladost 11.358 : 12.683

Kranj, 28. julija — V torek zvečer so ljubitelji vodnega športa prvič v tej sezoni prišli na svoj račun. Na mestnem kopališču so se namreč domači pomerili s tekmovalci Mladosti iz Zagreba, v okviru tekmovanja za Jugoslovanski plavalski pokal. To tekmovanje poteka letos po ligaškem sistemu (v dveh ekipinah s štirimi klubmi), medtem ko bo zmagovalno ekipo dal seštevek točk, zbranil po vrednosti posameznih rezultatov v vsaki disciplini. — Tako Zagrebčani kot Triglavani, so v torek zabeležili razmeroma slabe rezultate; dvoboje pa so je, predvsem po zadugi odlične vrste plavalcev, končali z zmago gostov.

V prvi točki plavalnega sporeda sta brata Brinovec dosegla dvojno

zmago za Triglav, v disciplini 400 metrov prosti. Zanimivo je, da je mlajši Peter tokrat že drugič letos — nenačeno — premagal brata Vlado na tej progi, čeprav je bil slednji vse do letos tu skoraj — nepremagljiv. Podvig je Peter ponovil tudi na 200-majnski progi v metuljčkovem slogu. V zadnjem delu basena je s hitrim finijem za sekundo prej udaril v cilj kot Vlado, medtem ko sta oba premagala gostujuča plavalca. Prav prizetno smo bili presestveni že v naslednjih disciplini (metuljček). — Tako Zagrebčani kot Triglavani, so v torek zabeležili razmeroma slabe rezultate; dvoboje pa so je, predvsem po zadugi odlične vrste plavalcev, končali z zmago gostov.

Peter dober rezultat je v torek dosegel olimpijec Kocmum na 100 metrov v prostem slogu — 57,8.

ZAHVALA

Ob nenadni izgubi našega dragega moža, očeta, sina in brata.

JANKA MEZEK

se najlepše zahvaljujemo vsem, ki so v teh tehnikih osvojstvovali z nami. Posledno zahvalo smo dolžni njegovim sodelavcem, kateri tudi sindikalni podružnici »Iskra« ter organizaciji SZDL Širjevo in kranjski godbi. Prav tako gre naša zahvala vsem, ki so se poslovili od njega na njegovi zadnji poti.

Zahvaljujem: Žena, sin, mati in brat

Kako bodo praznovali

Jesenice, 28. julija — Pražnovanje občinskega praznika je tu začelo že danes in bo trajalo vse dni do prihodnjega torka. Kot prva večja prireditve je za danes pripravljeno množični pohod na Obranci pod Mežakljo, kjer je bil 1. avgusta 1941. leta prvi zgodovinski boj jesenske partizanske čete z Nemci. Za ta pohod se je pripravilo zlasti veliko mladine. Pohod bosta vodila prvorodca Franc Konobelj-Slovenko in Ivan Vovk, ki bosta mladini tolmačili dogodek okrog Jesenice v prvih dneh revolucije.

Jutri, v soboto bodo v Kazini na svečan način podeliли delovna odlikovanja 80 delavcem. Popoldne ob 16. uri pa bo tekmovanje v odborki za pokal Jesenice.

V nedeljo ob 8. uri bo odhod motorizirane kolone z Jesenice na odprtite spomenika revolucije v Kranju.

Za pondeljak, 31. julija je gledališče Toneta Cufarja pripravilo

premiero Bojana Cebulja: »Vihar pred zoro«. Predstava bo na hokjskem igrišču. V primeru slabega vremena pa v gledališču.

Celotno praznovanje bo zaključeno na sam praznik — 1. avgust s slovensko sejo občinskega ljudskega odbora. Ob tej priložnosti bodo predložili obema zboroma, da sprejmeta preimenovanje mnogih ulic, s katerimi hočajo Jesečani trajno ohraniti spomin na nekatere zaslужne organizatorje revolucije in padle borce tega kraja.

KAMU nedeljo

Predstoji — V počastitev 8. krajnjega praznika in 20-letnice vstaje bo organizacija ZB NOV. Predstoji odprtje spomenik žrtvam nacizma v Britofu.

Radevljica — V počastitev občinskega praznika bo danes na radovljiskem kopališču celodnevni turnir mladinskih ekip v waterpolu. Ob 16. uri bo štafeta dečkov v odborki za pokal Jesenice.

Domžale — V okviru občinskega praznika in 20. obletnice revolucije bo danes ob 16. uri nogometni turnir sindikalnih nogometnih moštov na igrišču v Domžalah za pokal občinskega sindikalnega sveta. V nedeljo ob 10. uri bo otvoritev vodovodja na glavnem trgu v Domžalah in ogled vodovodnih objektov. Ob 16. uri na stadionu finale nogometnega turnirja.

Kranj — Danes ob 8. uri začetev namizno-teniškega turnirja za pokal mesta Kranja (z mednarodno udeležbo). Ob 10. uri bo v Prešernovem gledališču igra Vasja Ocvirk »Mati na pogorišču«. Jutri, v nedeljo ob 8. uri, slavnostna seja ObLO, ob 10. uri pa slavnostno zborovanje in odprtje spomenika revolucije. Popoldne bodo zabavne prireditve v gozdovcu na Planini, Savske logi, Domu JLA in na Gorenjskem sejmu.

WEEKEND NAJBOLJŠIH SVETOVNIH MOJSTROV

Bled bo v času od 2. septembra do 4. oktobra prizorišče doslej največjega šahovskega turnirja vseh časov v zgodovini igre na 64 poljh. Prireditelj, Šahovska zveza Jugoslavije, v sodelovanju s SZS, je v teh dneh prejela številne prijave udeležencev blejskega weekenda. Svoj nastop so do sedaj že potrdili velemoštirji dr. Trifunović (Jugoslavija), Fisher in Lombardi (ZDA), Pachman (CSSR), Szabo (Madžarska), Donner (Nizozemska), Olafsson (Island) ter sovjetsko zastopstvo s Taljem, Petrojanom, Kerosom in Steinom, ki je na veliko presestvenje prireditelja, izpopolnil vrzel v ekipo gostov. Od naših šahistov bodo na blejski prireditvi sodelovali razen dr. Trifunoviča še velemoštirje Svetozar Gligorić, Aleksander Matanović, mednarodni mojster Mario Bertok in najboljši Slovenca mednarodni mojster Stojan Puc ter mojster Bruno Parma.

Cenjeni pot-čniki!

Obveščamo vas, da bomo med Gorenjskim sejmom odprli v Kranju poleg kina Center novo prodajalno

Modna oblačila

Bogata izbira ženske, moške in otroške konfekcije, moškega perila in pletenin

Dridite, prepičate se - zadovoljili vas Lomo

REZULTATI:

400 m prosti — M: P. Brinovec (T) 4:55,5. V. Brinovec (T) 4:59,5. Volčanček (M); — Z: Verži (M) 5:28,4. Glavanc (M). Kobi (T) 6:12,8. 200 m prsno — M: Tomičič (M) 2:51,0. Jamnik (M) 2:53,2. Brandner (T) 2:55,5; Z: Marinčič (M) 3:05,5. Pogorešek (M). Šentens (T) 3:23,9; 200 m hrbitno — M: Zarlet (M) 2:41,4. Košnik (T) 2:41,4. Pičulin (T) 2:49,4;
100 m hrbitno — Z: Veselin (M) 1:28,8. Lenar (M). Gabron (T) 1:49,0; 200 m metuljček — M: P. Brinovec (T) 2:47,6. Jelžek (M) 100 m metuljček — Z: Šentens (T) 1:41,4. Mihič (T) 1:44,6. Volčanček (M); — 100 m prosti — M: Kocmum (T) 5:28,5. Volčanček (M). Gabron (T) 1:01,5. Jamnik (M); — Z: Verži (M) 1:15,8. Glavanc (M). Colnar (T) 1:29,6; 4 × 200 m prosti — M: Triglav (P. Brinovec, V. Brinovec, M. Kočnik, Kocmum) 2:51,8. Mladost 10:55,8; 4 × 100 m mešano — Z: Mladost 5:32,2. Triglav 6:14,4.

ISKRA NAJBOLJŠA

Pretelko nedeljo je bilo v Kranju izvedeno občinsko strelsko tekmovanje z malokalibreno puško. Zmagala je ekipa Iskra z 816 krog, pred ekipo Brstva - Enote, z 729 krog. Med posmožniki je bil najboljši Jože Lombač z 238 krog, itd.